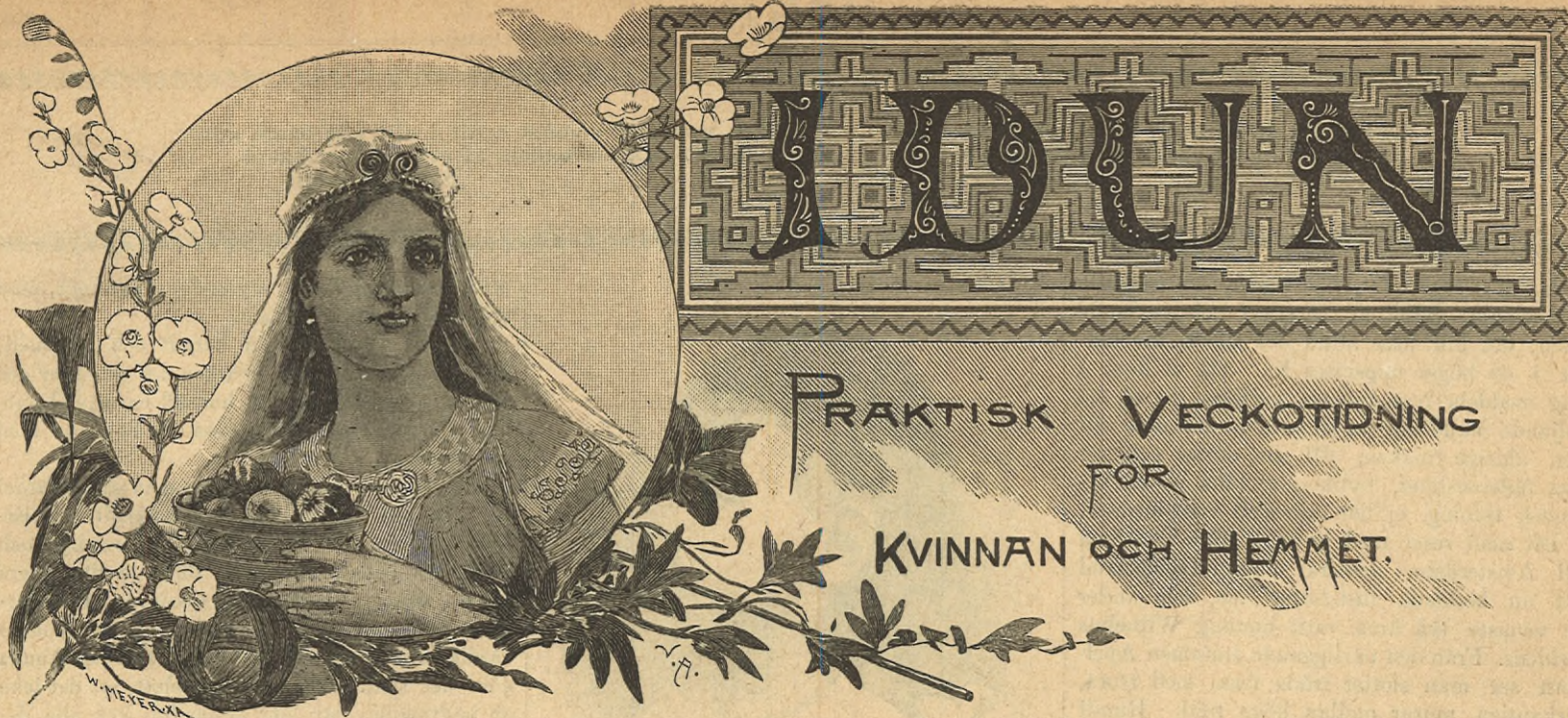

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

Stockholm, Gernands Boktr.-Aktieb.

N:r 49 (155)

Fredagen den 5 december 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitrad (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitrad.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9—10. Allm. Telef. 6147.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Hamngatan 16, 2½ tr. (midt för Kungsträdgården.) Prenumeration sker i landsorten å post- anstalt, i Stockholm hos redaktionen.</p>
--	--	--	---	---

Drottningarna Emma och Wilhelmina
af Holland.

»Den siste Oranien» är död, så lydde det budskap, som den elektriska gnistan för några dagar sedan lät löpa rundt världen. Konung Wilhelm III af Holland utandades efter långa år af sjukdom och lidanden sin sista suck på slottet Loo i närheten af Amsterdam, och med honom utgick på svärdssidan ett af Europas mest lysande furstehus. Ty bland dessa finnas icke många, hvilka kunna åberopa sig ett renare, ädlare ursprung, närmare förbundet med den mänskliga frihetens öden.

Hvad som särskildt är egnadt att inför detta tronskifte väcka Iduns och dess läsarinners uppmärksamhet, är den omständigheten, att det till regeringsrodret fogar en kvinlig hand, i det först den afdödes efterlevande gemål, drottning Emma af Waldeck, som regentinna under dotterns, prinsessan Wilhelminas, minderårighet tar säte som Hollands politiska öfverhufvud, intill dess en gång det nu tioåriga barnet mognar till att smyckas med en krona, hvars

skugga redan länge tecknat sig öfver hennes panna.

Konung Wilhelm III var i sitt första äktenskap (1839—1877) förenad med prinsessan Sophie, dotter af konung Wilhelm af Würtemberg, och hade med henne två söner, prinsarne Wilhelm och Alexander, afidna, den förre 1879, den senare 1884.

I sitt andra äktenskap sedan 1879 var han föräldrad med Emma, dotter af furst Georg af Waldeck och systerdotter till drottning Sofia af Sverige-Norge. Enda barnet i detta äktenskap är prinsessan Wilhelmina, född den 31 aug. 1880.

Då i storhertigdömet Luxemburg den kvinliga linien icke eger successionsrätt, tillfaller detta land den legitime tronföljaren, hertig Adolf af Nassau, en halfbroder till nuvarande drottningen af Sverige-Norge.

Om ett tioårigt barn gifves ej mycket att förtälja, är det nu ock koradt att bära en regerande drottningens krona, en utmärkelse att i vår tid dela med blott en europeisk kvinna: Vik-

Staden Agnes Edman

Förmågan splittra ej: låt hvad du lära bör,
hvad värf du förehar, din hela tanke fästa.

Den som med samlad kraft i allt sitt bästa gör,
han gör ock merendels af arbeten det bästa.

F. GRAFSTRÖM.

torian af England. Ej heller är moderns lefnadssaga fylld af äfventyr och vexlande öden; det blir icke alltid det största innehållet i de högst uppsattes lif. Då vi dock i dag meddela regentinnans porträtt, tro vi, att följande skildring af hennes förhållande till den äldre maken, till sin dotter och sitt nya fädernesland, hvilken vi låna ur en utländsk tidning, ej bör sakna ett visst intresse.

Då man reser med järnväg från Tyskland till Amsterdam, passerar man i Gelderland det nu berömda lustslottet Loo, som under de senaste två åren varit konung Wilhelms residens. Från den närliggande stationen Apeldorn ser man slottet tråda fram med stora, fyrkantiga murar mellan höga träd. Rundt omkring utbreda sig ängarna, så gröna och frodiga, som man endast finner dem i Holland.

På den breda väg, som öfver många broar leder upp till slottet, brukade man om aftnarne möta drottning Emmas vagn. Det var dock icke alltid drottningen satt i den. När hon, trött efter att dagen igenom hafva vakat vid sin makes ljukläger, inskränkte sig till en spatsertur i parken, körde ekipaget ut med barnflickan och prinsessan Vilhelmina, ett till utseendet intelligent barn om något öfver åtta år.

Drottningen, som, antingen hon kom åkande eller gående, endast väckte föga uppseende bland traktens bönder, var på den tiden 30 år. Hon hade godt hull och ett stort, friskt och öppet ansikte. Hon egde ingen vacker fot, ingen vacker figur, men ett präktigt, långt hår. Hon liknade mindre en drottning än en köpmansfru, klädd som fruarna äro klädda i Amsterdam.

Och dock hade denna kvinna, som nu tills vidare herskar öfver Holland, gammalt kungligt blod i sina ådror. Såsom dotter af hertigen i det lilla hertigdömet Waldeck leder hon sitt släkteregister rakt ända upp till Wittekind. Men af forna tiders härlighet fanns vid hennes födelse icke mycket kvar. Hertigen af Waldeck, som under preussiskt förmynderskap herskar öfver endast 58,000 själar, saknade helt och hållet förmögenhet och hade ingen utsikt att få sina två döttrar gifta. Man skall därför lätt förstå, att han på det behagligaste blef öfverraskad, då konungen af Holland oväntadt kom och friade, icke till hans äldsta dotter, Paula, som han kanske helst hade gift bort, utan till hans yngsta dotter, Emma. Hertigen gaf genast sitt bifall, och den 7 januari 1879 presenterade den äldre konung Wilhelm för sina irriterade holländare en drottning på omkring 21 år.

Det var icke något behagligt mottagande hon fick i Haag. Konungens förra gemål, den württembergiska prinsessan Sophie, hade varit mycket afhållen, och redan genom sitt yttre gaf den unga drottningen anledning till en för henne ofördelaktig jämförelse. Därtill kom, att hon var fattig. De rika holländarne tåla icke någon mesallians i privatlifvet, långt mindre här, där kronan stod på spel.

Emellertid började drottning Emma lära sig landets språk, som hon nu talar fullt korrekt. Hon höll sig fjärran från politiken och

föresatte sig att endast vara hustru åt sin gamle, svage man, och senare, då hon till allas öfverraskning, födde honom en dotter, att uppfostra sitt barn. Hon gaf själf sin lilla flicka di och lärde själf henne att läsa. Ännu i dag undervisar hon sin dotter flere timmar dagligen. Holländarne, som först voro fiendtliga mot henne och senare bemötte henne med kall likgiltighet, slutade med att hålla af henne. De tadla henne icke mera därför, att hon icke födde dem en manlig arfvinge. De vid ett eller annat tillfälle gjorda plumpa angreppen hafva icke blott helt och hållet förstummats, utan under konungens tvååriga uppehåll å slottet Loo har drottningen uppnått en verklig popularitet.

* * *

Hvad framtiden kan bära i skötet för det barn, till hvilket ett helt folks förhoppningar lita, är ej godt att sia. Skall hon bli en herskarinna ej blott öfver millioner själar, utan ock öfver millioner hjärtan? Vi veta det ej. Men ett kan visst sägas: får det bästa af hvad *samm* kvinlighet heter ans och utveckling hos henne, kan hon med de starkaste vapen, som äro människor gifna, en gång gå ut till lifvets allvar. Och att så måtte bli — därtill förhållande henne alla ädla kvinnors bästa tillönskningar.

Ämbetet att vara husmoder.

Af

Helena Nyblom.

(Slut fr. föreg. nr.)

Hlla dessa sysselsättningar, som upptaga många timmar, voro nödvändiga på en tid, då man ej kunde köpa någonting färdigt, utan husets kvinnor själfva måste spinna och väfva, brygga och baka, och dock funnos på den tiden högt bildade kvinnor, som icke blott voro duktiga

arbeterskor och kloka, styrande regentinnor, utan också mångsidigt bildade.

Nu, då allt arbete är lättadt och fördeladt, äro husmödrarna ofta hvarken det ena eller det andra. De pålägga sitt hushåll en mängd onödiga bördor, och själfva röra de dem icke med ett finger.

Det skulle vara bättre, om man droge fördel af, att allt arbete blifvit förenkladt och lättadt, genom att icke skapa sig onödiga och glädjelösa behov, utan själf förstode litet mera af de absolut nödvändiga sysslorna. Intet arbete i ett hushåll är under en husmoders värdighet, och när det behöfves, måste hon kunna göra det själf. Jag upprepar blott, att det icke är nödvändigt, att hon beständigt gör alla detaljer själf. Hon skall kunna arbeta och fördela arbetet på husets medlemmar, men hvarken påbörda sig själf eller andra onödig brådska med öfverflödiga ting; på det sättet skall hon alltid få tid till det arbete och det studium, hon längtar efter och behöfver.

Att det finns tider, då barnen äro små eller sjuka, då en mors hela tid tages i beslag, kan ju ingen motsäga, men man måste också erkänna, att det skulle vara en högst onaturlig och simpel kvinna, som skulle längta från sitt sjuka barn till någon som helst favoritsysselsättning. — Lifvet är alltid det viktigaste, studierna det näst viktigaste.

Men till sina studier kan en husmor i de flesta fall också skaffa sig tid.

Männen och specialisterna ha visserligen den fördelen att med odelad ro kunna hängifva sig åt sitt arbete och egna sin mesta och bästa tid därtill, men så löpa de också den faran, att deras mycket enformiga arbete lätt tröttnar och förslappar dem och ger dem leda vid just denna deras allt upptagande sysselsättning. Hur ofta träffar man icke t. ex. en musiker, så utledsen vid musik, att han riktigt med förskräckelse undviker alla musikaliska prestationer. Musiken har blifvit hans nödvändiga födkrok, och poesien har gått af den, liksom af så mycket annat, som från frihet har blifvit till tvång.

Likaså kan jag icke neka, att det att vara skald till profession måtte vara en mycket tryckande uppgift.

Att så där alltid sitta och vänta på inspirationer och bita i pennskafvet från tidigt på morgonen, måtte lätt kunna uttorka äfven den friskaste talang. — All diktning skall väl vara en lifserfarenhet och kan därför blott komma stötvis och oväntadt liksom lifvets upplevelser.

Många diktare skulle utan tvifvel behålla kraften och skapelseförmågan mycket längre, om de vore tvungna att först bädda sin säng och köpa sin frukost och för resten besvara sig ett par timmar af dagen med att tjäna sina medmänniskor. Med dubbel längtan och friskhet skulle de efter en sådan liten gymnastik i det dagliga lifvet vända tillbaka till sin fantasi's och sina tankars egen värld.

Jag vet, att man skall invända: det hör en så stor detaljkunskap, ett så enormt arbete till att bli något på allvar inom hvilket område som helst, att blott den, som offerar hela sin tid till ett arbete, kan hoppas och vänta att ha någon lycka med sig. Materialet är ändå så stort, att man under ett helt lif icke når synnerligen långt . .

Detta är mycket sant, och en kvinna, som vill bli en storhet i något bestämdt yrke, bör

helst låta bli att gifta sig. Hon måste då gifva hela sitt lif till detta enda, som hon vill. Min mening är blott att säga, att när hennes ämbete är att vara husmor, har hon, medan hon sköter detta ämbete, anledning, att på det lyckligaste sätt utveckla hela sin natur.

För en husmoder är musiken, litteraturen, studier af språk, naturvetenskaper o. s. v. — hvad hon nu mest har lust och anlag till, — de förädlade, styrkande makterna, som göra hennes lif lättare att lefva, som utveckla hennes intelligens, åsigt och karaktär och därvid just göra henne ännu dugligare till hennes hufvudkall, det att vara husmoder.

Ingenting behöfver därför bedrifvas dilletantmässigt d. v. s. på fusk.

I att lära ett språk, instudera en musikkomposition, skriva en uppsats eller en bok kan en husmor inlägga lika mycket allvar och grundlighet som någon person, som lefver uteslutande för dessa saker.

Det tar kanske längre tid för en husmor, men hvad gör det? I gengäld göres det »*con amore*», och detta är i allt arbete en ofantligt viktig faktor.

En husmor, som har barn, har dessutom den fördelen att aldrig bli gammal.

Utan att hon själf vet af det, glider hon öfver i den nya generationens förhoppningar, önskingar och föreställningar, och är hon själf en persnighet, kan hon också ganska kraftigt inverka på detta nya släkte i sina egna barn.

En klok man har en gång sagt, att »barn äro alltid äldre än sina föräldrar», och det är ju sannt, i det de unga alltid ha en generation mer att räkna på, men så har åter denna förra generation med en del mindre erfarenhet kanske mer af ungdomens friskhet och förhoppningar, och så kan man ömsesidigt hjälpa hvarandra.

De flesta veta, hvilken beständig utveckling det dessutom ligger i att undervisa andra. — När barnen börja fråga, börjar ofta hela ens tankearbete från början, och för att hjälpa dem att lära allt på ett lätt och lefvande sätt, måste man ofta själf uppfinna nya sätt att arbeta på, och göra klart för sig hvad man hittills blott har haft ganska dimmiga föreställningar om. — Det är en stor fråga, hvem som lär mest vid en undervisning, den som undervisas eller den som undervisar.

Man skall förmodligen invända, att jag i hela denna framställning blott har visat den ljusa sidan af saken och ignorerat alla de besvärigheter, som medfölja det husmoderliga ämbetet, och det är ju sannt, att ju mera mångfald d. v. s. ju mera rikedom, dess flere möjligheter till godt och ondt.

En kombinerad tillvaro måste alltid bli både svårare och innehållsrikare, därför också mera utvecklande, än en enkel.

Den hufvudsakliga ansträngningen vid att vara husmor kan för resten uttryckas i en sats: att icke låta sig förvirra af det mycket olika artade.

När man ofta afbrytes, beständigt måste flyga med sina tankar från det ena till det andra, och det likväl fordras, att man genast skall vara fullt närvarande, då kräfvat en inre jämvikt, en öfersikt öfver alla dessa olika intressen, för att den person som styr må kunna skapa enhet i mångfalden.

Men hvad annat är väl lifvets uppgift egentligen för oss alla?

De flesta kvinnor skulle troligen erkänna, att det skulle vara en lycka att gifta sig med den man de hölle af och få barn, som de kunde älska, men många anse också kallet att vara husmoder för ett tämligen andefattigt kall.

Jag påminner om, att jag icke talar om äk-

tenskapet, blott om det husmoderliga ämbetet, — men detta ämbete tror jag för en kvinna är det lyckligaste.

Gud bevare mig från att säga, att någon skulle gifta sig för att komma att bekläda detta ämbete, liksom det i alla förhållanden är en skam och vanära för en människa att eftersträfvat en plats för platsens skull, när förhållandena för öfrigt äro henne motbjudande eller stridande mot hennes öfvertygelse.

Jag vill blott påminna kvinnorna, i synnerhet husmödrarna om, att det icke finns något ämbete så mänskligt, så rikt och så utvecklande som just det att vara husmoder.

Iduns julklappsbar.

(Forts.)

XLV. **Vacker tobakspung.** Mörkbrun plysch till yttertug och foder i terrakottafärgad atlas. En tjock silkesfrans nederst i brunt. Ett applikationsarbete rundt om påsen af terrakottafärgad plysch, påsydt med silke. Eller ock ett broderi i plattsöm, sydt med en vacker brun silkeschatterring. Ett tredje sätt är att på en smal bit terrakottafärgad ylleduk sy ett fornordiskt mönster för att sätta kring påsen. Några tum från öfverkanten sättes en dragsko, och en brun silkesnodd dras igenom, slutande i två tjocka, bruna silkesfotsar.
Ebon Hoi.

*

XLVI. **Lysduk i venezianskt broderi.** Arbetet utföres på crémegul angola. Mönstret i ornamentstil, närmast liknande mönster för löfsågning. Man syr i crémegult silke medels languette-söm längs mönstrets konturer. Därefter utklippas alla mönstrets innerdelar (liksom vid löfsågning de inre träd- delarne bortfalla), så att mönstret blir utbrutet. Fint och ovanligt arbete, särdeles effektivt under en elegant lampa på en mörk snilj- eller plyschduk.
Ebon Hoi.

*

XLVII. **Ostronservietter.** Formen göres efter ett ostronskal, men cirka 5 tum långa och något bredare. Materialet hvit angola. Broderas med tvättakta kulört garn och dito silke. Kanten languetteras. Denna kant blir genom formen taggig. Från hvarje tagg sys en rand nedåt, imiterande fårorna i ostronskalet. Så sys ett litet broderi, en blomma med en fjäril flygande öfverst, eller några grässtrån, ax eller dyl. Förgätmigej, blåklint, blomman för dagen, äro särdeles lämpliga. Man gör 1/2 dussin dylika servietter och broderar olika på hvarje. Kunna ock användas som fruktservietter.
Ebon Hoi.

*

XLVIII. **Ovanlig nattgysväska.** Den göres af fin javaduk eller angola. På sned från ena hörnet till det andra infälles en rätt bred mellanspets, dock ytterst noga, så att spetsen å klaffen och nedandelen löpa alldeles jämnt. Själva denna mellanspets sys på bredaste s. k. virkband. Broderas med glans- och brodärgarn och med stora hål, gående helst på sned i mönstret, så att det hela blir mycket utbrutet. Fodras med ljusgrön atlas. En ljusgrön snodd rundt omkring och en enda ljusgrön atlasrosett i venstra öfre hörnet, då spetsen går från högra öfre hörnet. Kan tvättas, då blott foder, snodd och rosett fränsprättas.
Ebon Hoi.

*

XLIX. **Äggvärmare.** En billig och treflig sådan erhålles på följande sätt: man klipper tvänne cirkeklunda stycken vadd af 20 centim. diameter, öfverkläder hvart för sig på båda sidor med yllytt helst i en vacker röd färg. Bägge delarne sys tillsammans utom på ett stycke stort nog att få handen in och kantas rundt omkring med sidenband i samma färg som tyget. På en liten fyrkant (14 centim.) af hvit piqué sys en ranka eller bärd och midt på ordet »Ägg»; kanten languetteras i taggar och en smal spets sättes däromkring. Öfverkastet fästes ofvanpå äggvärmaren.
Anna Thea.

*

L. **Vattenledningsrör som paraplyställ.** Ett vanligt vattenledningsrör, ungefär 75 cm. i höjd och 50 cm. i omkrets, målas i lackröd oljefärg utom

den öfre och nedre kanten som målas svart. Af vanligt svart karamellpapper klipper man ut figurer, såsom t. ex. harlekens, fjärilar, ödlor, ormar och kvistar samt limmar fast dessa på den röda delen af röret. Torrt fernissas det hela med ljus copalfernissa.
Karna.

*

LI. **Telefonpropp.** Proppen är afsedd att skydda telefonhålet för damm. Den göres något i samma stil som en kaffepumpspropp. Jag ämnar taga bruna och gula klädesbitar och klippa dem i smala remsor såsom lister, samt fästa dessa vid hvarandra till önskad tjocklek erhålles, hvarefter den till själva hålet afsedda delen hårdt omlindas och klädes med slätt tyg, så långt, som proppen är afsedd att föras in i telefonhålet. Den andra delen hålles yfvig, får därigenom utseendet af en tofs och tjenar till handtag.
Ds.

*

LII. **Prydnadsljus.** Vanliga stearinljus kan man få rätt trefliga genom att dekorera dem med aftrycksbilder, som fås i bokhandeln. Bilderna fuktas med sprit, få ligga några minuter, lindas kring ljuset med den kulörta sidan inåt, fuktas med vatten tills bilden fastnat och papperet kan afdragas. Bli mycket billigare än de i handeln förekommande prydnadsljusen.
H—na.

(Forts.)

Ärade läsarinor!

Skulle någon af Eder ännu ej hafva bortlemnadt det profnummer, som medföljde förra veckans Idun, anhålla vi vördsammast, att Ni oförtöfvadt måtte göra det. I annat fall blifva de stora kostnaderna för detta profnummer till ingen nytta. Vår tacksamhet för det I tillmötesgår denna vår anhållan vilja vi visa därigenom, att vi oupphörligt göra Iduns innehåll bättre och rikhaltigare.

På samma gång bedja vi våra ärade läsarinor hafva öfverseende med, att texten i detta n:r måste något inknappas på grund af de ofta så här före jul i sista stund tillströmmande annonserna. Vi skola nog framdeles hålla Eder skadeslösa därför, bland annat genom ett intressant julnummer med omkring 24 sidor text som illustrationer.

Redaktionen.

Själfhjäl, bästa hjälp.

Från innehafvarinnan af nedanstående lätt genomskinliga signatur hafva vi mottagit följande uppsats, så att säga för dagen, som vi med nöje införa.

Bikupan, försäljningslokal för svenska fruntimmersarbeten, Klarabergsgatan 21, har i höst inträdt i sitt 21:sta år. Man kan med skäl säga, att den följt naturens egen ordning för tillväxt och utveckling, i thy att den i det första stadiet af sin tillvaro var obetydlig och i behof af mycken hjälp, men under årens lopp har den gradvis tilltagit så väl i verksamhet som i förmåga af själfhjäl, till dess den nu, då den närmar sig myndighetsåldern, befinner sig i ett blomstrande tillstånd.

Den afsägs ifrån början att blifva en förmedlande länk mellan köpare samt arbetsgivare å ena sidan och sådana arbeterskor, hvilka ej egde någon afsättningsplats för sina arbeten, å den andra. Bland dessa befunno sig medellösa fruntimmer af snart sagdt alla åldrar, af hvilka många fordom sett bättre dagar, men nu ej egde annat försörjningsmedel än nälen. Bristande färdighet och öfning gjorde dock, att de visst icke kunde täfva med vana sömmerskor. För att afsätta sina arbeten, som ofta voro af ganska underhållig beskaffenhet, måste de endera själva eller genom ombud gå från dörr till dörr för att bjuda ut dem; stundom sökte de också realisera dem genom lotterier. Några kvinnor i lyckligare ställning ömde för detta beklagansvärda förhållande och, efter

åtskilliga förslag till dess afhjälpan, beslöt de att genom öppnandet af en försäljningslokal för arbeten af denna kategori bereda dem tillträde till den allmänna marknaden.

Den komité, som bildades för att genomföra denna plan, bestod af 12 damer, och genom enskilda bidrag ordnades till en början och uppehölls under de första åren den nya försäljningslokalen, som man kallade *Bikupan*. Det märktes strax, att den fyllde ett länge känt behov, ty arbeten tillströmmade genast. Allmänheten visade sig ock gysamt stämd för företaget, så att omsättningen blef större än man vågat hoppas, under första året uppgående till en summa af kr. 11,831:49.

Som denna anstalt hade till uppgift att underlätta själfhjäl, hoppades man, att äfven den med tiden skulle hjälpa sig själf och frödenskull bestämde en försäljningsprovision för att betäcka omkostnaderna. Denna sattes att börja med så lågt som till 6%, men måste efter någon tids förlopp höjas till 8% och slutligen till 10%.

Men denna inkomst förslög dock ej till bestridande af utgifterna, oaktadt Bikupans ekonomi sköttes med synnerlig omsorg och sparsamhet. Också smälte småningom det lilla, från början insamlade organisationskapitalet tillsammans, och, i anseende till ombyte af lokal och andra ogynnsamma omständigheter, var Bikupans existens allvarsamt hotad under åren 1883—85. Men dess beskyddarinnor, som nu klart insågo Bikupans stora betydelse för de många kvinnor, hvilka genom den erhölet en god förvärfskälla, ville ej låta den falla, utan lemnade frikostigt de bidrag, som voro af nöden för dess fortvaro. Bikupan hade dessutom alltsedan 1875 åtnjutit ett årligt tillskott af 300 kronor från »Sällskapet till arbetsflitens befrämjande», hvars höga ordförande, enkedrottning Josephine, städe intresserade sig för dess ändamål, som hon dessutom understödde genom att där personligen göra frikostiga uppköp.

För dem, som mest nitälskade för Bikupans fortbestånd, var det af högsta vikt att kunna bereda den garanti för att ej stå eller falla med de beskyddarinnor, hvilka hittills omhuldat den. En sådan trodde man sig finna i dess sammanslutning med »Sällskapet till arbetsflitens befrämjande», en förening med liknande ändamål, emedan den för en viss summa årligen uppköper arbeten af meddelösa fruntimmer.* Den stiftades redan 1839 af drottning Desideria och torde derför städe kunna påräkna fördelen af högt beskydd.

H. k. h. kronprinsessan, som år 1883 trädde i spetsen för denna förening, understödde kraftigt nämnda förslag och har upprepade gånger genom gåfvor, beställningar och uppköp, samt äfven genom att lemna mönster och modeller, gifvit bevis på sitt varma intresse för Bikupans syfte. Sedan 1887 arbetar också Bikupan tillsammans med »Sällskapet till arbetsflitens befrämjande», som nu i sina stadgar förbundit sig att bidraga till dess underhåll.

En ytterligare bevisning af Bikupans verksamhet lemna följande sifferuppgifter: för de förflutna 20 åren uppgår omsättningssumman till kr. 381,247:11; betydelsen af denna summa blir så mycket större, som med skäl kan framhållas, att den *till allra största delen* kommit *verkligen behöfvande* arbeterskor till godo. Störst var den 1889, då den besteg sig till kr. 30,969:41. Till Bikupans uppehållande hafva under de förflutna 20 åren enskilda personer lemnat bidrag till ett belopp af kr. 5,198 och »Sällskapet till arbetsflitens befrämjande» tillskjutit kr. 5,900.

Om således redan det *direkta* resultatet af Bikupans verksamhet är ganska tillfredsställande, kan äfven påvisas ett *indirekt* af knappt mindre betydelse. Det är nämligen en ofantligt stor skillnad emellan beskaffenheten af de arbeten, som nu inlemnas till försäljning, och af dem, som förekommo under de första åren af Bikupans tillvaro. Konkurrensen har för arbeterskorna varit en sporre, som hos dem utvecklade smak, färdighet och uppfinningsförmåga. Det är också nu verkligen ett nöje att besöka Bikupan och beskåda de mångfaldiga och olikartade alster af kvinlig slöjdskicklighet** som där hembjudas åt allmänheten. En annan glädjande företeelse är, att den i många hänseenden står framom de liknande anstalter i utlandet, hvarom vi haft tillfälle att taga kännedom.

Ett verksamhetsområde, som under de sista åren blifvit betydligt utvidgat, omfattar beställningar på alla slags i Bikupan förekommande arbeten, äfvensom på utstyrlar för brudar och späda barn, samt märkning med broderi och bläck. De arbeten, som sålunda tillkomma, äro alla gjorda af fruntimmer, hvilka bero af sitt arbete för uppehållet. De äro dess-

utom utförda på ett mönstergillt sätt, ty beställningar lemnas endast åt fullt kompetenta arbeterskor. Dessa hafva här den stora fördelen att själfva kunna bestämma prisen, då däremot sådana, som arbeta åt bodar, vanligen få sina arbetslöner nedtryckta till ett bedröfligt minimum.

Af förekommen anledning hafva uppgifter blifvit begärda på de summor, som genom Bikupan kommit åtskilliga *behöfvande* arbeterskor till godo, och dessa hafva visat ganska glädjande resultat. Så har t. ex. under de sista 5 åren en fått sälja arbeten till ett belopp af kr. 1500, en annan för kr. 1760, en tredje för kr. 2559, en fjärde för kr. 1360, en femte för kr. 1715 o. s. v. Deras arbeten hafva bestått af hvad man skulle vilja kalla mer obetydliga artiklar, såsom: förkläden, arbetsväskor, dockor, leksaksdjur äggpåsar, fruktserverer o. d., hvilka hvar för sig betinga ett ringa pris.

Nämnda summor förefalla en vanlig betraktare sannolikt ej stora, då de fördelas på 5 år, men den, som känner, under hvilket högt tryck fattiga sömmerkor arbeta, kan bättre uppskatta deras betydelse. Ingen klass af behöfvande är på en gång mer beklagans- och aktningvärd än de fruntimmer, som äro hänvisade att genom diverse mindre arbeten förvärfa medel till sitt uppehälle. Deras existensminimum är nedtryckt till den grad, att man ej kan förstå, hur de mäktat hålla kropp och själ tillsammans. För många tillkomma, som råga på den bittra kalken, dessutom egen eller nära anhörigas sjuklighet, ålderdomsbräcklighet och vanförhet.

Genom den större och fördelaktigare lokal Bikupan nu erhölet, komma ock där befintliga vackra arbeten mer till heders, och den nitiska och skickliga föreståndarinnan skyr ingen möda för att tillmötesgå alla billiga fordringar. Under sådana förhållanden är det att hoppas, det allmänheten också allt framgent skall understödja ett företag, som redan utträttat så mycket godt och välsignat af många.

R. O.

Berättelse från Lappland.

Karakteristik för Idun af ffs.

»Dina blå ögon ha talat till hägen,
Växten den fina har lockat mitt sinn.
Kan jag väl slita de starka lågen,
Som så ha bundit kär vännen din?»

Det är tidigt en sommarmorgon i det inre Lappland. Snabbt ila regndigra skyar öfver Hangalas fjäll, bådande storm och regn frampå dagen, men ännu är det lugnt i dalen nedanför fjället. Där har den rike lappen Jolma sina trenne kåtor uppslagna, och rundt omkring och på fjället betar hans talrika hjord. Jolmas egen familj, som bebor ett af tälten, består af honom själf: en liten bister och skrynklig gubbe, hans ännu nästan ståtliga hustru Maggi och en rödblommig, blåögd nittonårig dotter Saila. Dessutom har Jolma många pigor och drängar, hvilka samtliga utom tvänne af pigorna äro gifta och bebo de två andra kåtorna.

När Jolma märker regnets annalkande, skyndar han på sin hustru och dem af tjänarena, som den natten icke vallat, att göra sig i ordning för att möta hjorden och drifva honom i hägnaden, där mjölkningen sedan försiggår. Själ är han först på väg, och honom följer hans trogna, lurfviga »Topi». Modern ber Saila stanna i kåtan och laga i ordning mat och kaffe, tills de komma åter, hvarefter hon tar mjölkflaskorna och följer sin man till hjorden.

Saila börjar med att öka på elden, så ställer hon i ordning granriset, som är utbredt på marken i kåtan, och ordnar däröfver renhudarna, så att allt ser så snyggt och treffigt ut för henne, som sett så litet af verklig bekvämlighet och trefnad.

I detsamma hör hon ett muntert »puoris!»* i tältöppningen, hvarpå hon vänder sig om och svarar: »puoris, puoris, Panni!»

Det var en medelålders lappman med energiska och tilltalande drag, som helsade Saila.

* Lapparnas helsning, motsvarande: god dag!

Hon kände honom väl, ty Panni var Jolmas granne så att säga. Han hade sitt tält två mil från Jolmas, och två mil äro för lapparne ett kort vägstycke.

Panni kastar sig ner på en af renhudarna och börjar vira upp tobakspungen för att stoppa i pipan. Härunder ser han belåtet på Saila. Men hon, den glädjiga, pratsamma Saila, tiger nu envist, under det hon torkar kaffekoppen af bleck.

»Är du ensam hemma?» frågar slutligen Panni.

»Ja, de öfriga äro alla ute hos hjorden.»

»Jag helsar dig från Autaris, Jolmas dotter! Han har bedt mig först höra efter med dig, om du ännu minnes ditt löfte att hålla barnsvännen kär, honom *Autaris*, med hvilken du lekt och brottats så ofta på Hangalas fjäll och i dess skogar, och om du ej i ditt hjärta återkallat ditt löfte, så är mitt ärende tillika att vara böneman* för Autaris hos din far och mor.»

Saila stod, då Panni talade, med nedsänkta ögon. När hon åter lyfte dem, trillade två tårar ned efter hennes friska kinder, under det hon log genom tårarna mot Autaris' böneman.

»Jag har väntat dig, Panni, ty jag har förstått, att Autaris anmodar dig, när han vill hos far tala uti det ärende du nu har, och jag har vetat, att han minnes mig likasom jag honom. Men hvad skall väl far säga — han som tänkt mig åt Skiddi, du vet!»

Saila satte sig på en annan af hudarna och torkade med afvigsidan af de små bruna händerna sina vackra mörkblå ögon, som dock icke ville blifva kvitt de förargliga tårarna.

»Hm», mumlade Panni, »det kommer nog att visa sig nu, hvad far säger.» —

Tjutande skakar en stormby de mörka, knottiga tallarna vid kåtan, hvilka stå där, en stum och allvarlig hedersvakt, och så börja regndropparne falla en i sänder och slutligen i massa genom rökfånget och rakt ner i elden, som därvid fräser af ilska.

»Far kommer snart. Jag måste hafva i ordning kaffet och maten, till dess de komma, far och mor», säger Saila, som alltid respekterat sina föräldrars vilja och ordning.

O, Panni, om du visste, hur Sailas unga hjärta bultar af häfvan, under det du, till utseendet lugn och liknöjd, rökar din norska lerpipa — om du visste, hvilka kval Autaris utstår under de mörka aningarnas hviskningar...!

Men äfven Saila synes lugn, då hon nu utträttat, det hon skall. Såväl hjärtats bittraste som dess gladaste känslor ha svårt att rubba det lugna uttrycket i lapparnes ansikte; och ändock är detta för odlingens skull mot sin undergång och död bortdragande folk ingalunda utan de känslor människohjärtat hos bildadt folk erfar, fast mången, som saknar ömmande och reflekterande sinne, vill tro ditåt, när det är fråga om dessa litet kända och mycket föraktade individer.

Men vi återvända dit, där vi afbröto berättelsens gång.

Saila hade just hunnit få kaffet och maten färdig, då Topis nos gör en öppning på ett ställe under kåtan bakom Panni, och ett lätt morrande kommer denne att vända sig om.

I detsamma komma äfven Jolma och Maggi in, blötta och frusna af regnet och blåsten. De märka strax sitt främmande, och helsningen försiggår med lapparnes sedvanliga »puoris!» utan handslag.

* Lapparne ha för sed att ofta vid frieri begagna sig af en »böneman», som har att föra friarens talan hos brudens föräldrar.

* Den hjälp, som sålunda lemnas, skattas högt, och önskligt vore, att detta sällskap kunde erhålla större tillsutning. Ledamotsafgiften är 5 kr.

** Se annonsafdelningen!

Ödemarkens son, sträf och inbunden, i synnerhet sedan han skridit in i medelåldern och däröfver, känner, att handslag och andra helsingceremonier, om jag så må säga, äro för honom i hans hem öfverflödiga. —

»Hvilka nyheter har du, Panni?» frågar Jolma.

»Just inga att tala om», svarar Panni. »Jag ämnar, med detsamma jag återvänder, samla de vajor (honrenar) jag kan finna, emedan jag ännu ej fått alla mjölkvajor tillsammans. — Huru, går mjölkningen bra vid Hangala?»

»Mera klent, emedan regnet och den kalla blåsten hindrat oss mycket hittills*, genmäler Jolma.

Nu räcker Maggi en till råga fylld kopp starkt kaffe åt sin gäst, och sedan han tömt ännu en kopp, hälften kaffe, hälften reost, reosten ersättande grädde, och Jolma tillika druckit sina tvänne fyllda koppar, bjuder Maggi Panni att taga för sig af köttet och buljongen, som Saila kokat.

Gästen och hans värdfolk hafva snart sitt behof af mat och dryck fylldt, hvarefter de knäppa sina händer och tyst tacka alla goda gåfvors gifvare, ty de känna sig tacksamma mot honom för och välsigna den enkla kost de njuta af.

»Tack för maten! Och nu vill jag utträta mitt viktiga ärende», säger Panni.

Blek skyndar Saila ut, men ingen märker henne.

»Jag är böneman för Autaris hos eder. Han helsar eder frid och begär af eder Saila till hustru.»

»Huru! Begär Autaris Saila!» ryter Jolma, och hans hustru sjunker ner på en af hudarna och stirrar på Panni liksom den, som ser en syn.

»Autaris är ju hvarken lapp eller svensk. Han har ju gått i skola och lärt sig förakta oss lappar. Hvarmed vill han förresten försörja en hustru, han, som är hvarken dräng eller husbonde. Saila är ämnad åt en annan, helsa Autaris detta!»

Sedan Jolma sålunda sagt sin mening, går han ut, tydligt i afsikt att icke mera behöfva vidröra denna sak.

Panni tiger. Han har sagt, hvad han till en början tänkte säga, och har svårt att under denna vändning af saken finna vidare ord. Då kallar modern på Saila, och hon kommer in gråtande och faller modern om halsen, utan att till en början få fram ett enda ord. Modern skjuter henne mildt, men bestämdt ifrån sig och säger: »Dotter min, du är blöthjärtad som en svensk. Jag må ju ej känna igen den hurtiga Saila mera. Gå ut efter mera ved på elden och lugna dig. Du vet, att vi ämnat dig åt Skiddi, och för hans skull behöfver du ej gråta.»

Men Saila, då hon hör detta för henne så obehagliga namn, fattar om moderns händer och snyftar: »Skiddi tar jag aldrig, du vet det... låt mig få Autaris och gör mig lycklig...»

Panni bolmar ur sin pipa förtvifadt, men yttrar ännu intet. Han stiger upp och säger sig skola gå för Saila efter mera ved, men då förekommes han af denna och sätter sig igen. Han ser på Maggi med halft skumma ögon och säger med både ironisk och hård ton:

»Om jag under mitt äktenskap blifvit välsignad med barn och därtill med en sådan dotter, som du har, ej skulle jag kunna vara orättvis och hjärtlös mot henne. Jag har hört edra skäl mot Autaris, men dessa väga intet i sanningens vågskål. Autaris hvarken kan eller

vill förakta lapparne, då han ju själf, ehuru han gått i skola, är en äkta lapp. Han hvarken vill eller behöfver tjäna, så länge han är hos mig, ty i mig lefver alltid tacksamheten mot honom, som frälste mig från björnens klor, du minns. Lyckan är med Autaris, så att hans lilla arf efter föräldrarne, som äfven I känt och älskat, växer år från år genom Guds välsignelse... men hvarken jag eller Autaris tigga af eder något — han tager aldrig Saila utan eder vilja! Helsa detta från Panni till Jolma och helsa hans dotter att glömma Autaris! Faväl!» —

Panni återvänder med snabba steg, utan att bry sig om samlandet af några renar, som han sade — men vi återvända till Jolmas kåta.

Åter äro far, mor och dotter ensamma, men det är som tryckte en ond ande på den föregående lugna stämningen i kåtan. Maggi och Jolma sitta på hvar sitt matspann, och Saila med händerna för sina ögon sitter på en af hudarna.

Det dröjde en god stund, innan någon yttrade ett ord, men ingen var glad. Det kändes så tungt och besynnerligt för föräldrarne att se dottern gråta, Saila, deras ögonsten, som aldrig gjort dem »för när» och som icke heller de hade härförut gifvit, någon anledning att vara sorgsen för! Slutligen veknar moders-hjärtat, och Maggi faller en tår. Hon makar sig åt samma sida som Saila och lyfter sakta dotterns hufvud i sitt knä, under det hon uppmanar henne att bli glad igen. Jolma mumlar någonting oredigt och öppnar tobakspungen för att hafva något att syssla med och fästa sina ögon uppå, men då han likväl ser åt andra sidan af tältet, faller en tår, liten men het, ned i tobakspungen. Med en svordom inom sig själf snör han igen denna och tänder på pipan, hvarefter han ämnar gå ut, men hejdas af hustrun, som säger: »Far, ge henne du åt Autaris, han är dock hvarken fattig eller dålig, såsom vi trott. Saila blir ej lycklig med Skiddi...»

Fadern är bevekt: »Hangalas gråstenar skola också smälta en gång», säger en lappsaga. Utan att yttra någonting nickar han på hufvudet, d. v. s. tiger och samtycker, hvarefter han går ut. Maggi och Saila förstå honom så väl; de behöfva inga vidare löften och förklaringar...

* * *

Det är, som hade allting i en blink blifvit så lätt och ljust i kåtan. Och äfven där ute börjar solen sticka fram först med några matare strålar genom molnen, men inom kort med hela sin strålgloria upplysande nejden och skingrande allt kallt töcken däromkring. Dvärgbjörkens blad på Hangalas alla sidor glittra af regndropparne som af millioner diamanter, och de gamla tallarna vid kåtan upplåta sina kvistar åt lappsakatans muntra dans... Men Jolma går till hägnaden och öfverser tjänarens arbete, till utseendet kall och hård som alltid, men mera tankfull än eljes. Han sätter sig på en sten och ser på, huru den ene efter den andre af renarna fastnar för rännsnaran, bindes vid ett träd och mjölkas samt släppes därefter. Han ser härför, men tänker andra tankar. Och huru han tänker och tänker och skäms för sig själf, att han visade sig så eftergifven och blöthjärtad hos hustru och dotter för en stund sedan, koncentrera sig dock småningom hans alla tankar omkring den tid han själf var ung och älskade och fick den han ville ha. — Låt vara att tiden sedan lärt honom glömma så godt som all lifvets poesi...

Alltnog, han känner sig nu nöjd och lätt

om hjärtat — och stoppar i pipan. Därefter kallar han på tvänne af sina yngre drängar och ber dem skynda sig till Panni och helsa honom och Autaris att komma till Hangala: »Jolma vill rätta ett misstag.»

Tidigt följande morgon kommo drängarne tillbaka och meddelade Jolma, att Panni träffats hemma, men ej Autaris, som gått, man visste icke hvart. Panni hade svarat, att han ensam ej hade något ärende till Jolma. Jolma böd drängarne tåga med hvad de hört och följa honom tillbaka till Panni.

Förr än han gick, meddelade han likväl Maggi och Saila, att han ämnade, med samma han nu gick för att samla i hop renar mellan Tjallis och Hangala, helsa på hos Panni och Autaris — ho vet också, hafva dessa med sig, när han återvänder.

Så snart man anländt till Tjallis, där Panni hade sin kåta, sände denne alla sina drängar och pigor och Jolma sina båda ditkomna drängar för att söka den försvunne.

Under tiden voro Panni och Jolma ensamma i kåtan. Jolma frågade noga af Panni, huru han sagt till Autaris, när han kommit från Hangala, och om Autaris yttrat någonting därom och hvart han ginge — hvarpå Panni endast kunde säga, att Autaris icke svarat honom någonting, men blifvit mycket blek och strax gått ut.

Jolma och Panni tröstade sig dock därmed att han nog snart komma tillbaka: »Han hade väl till en början tagit illa åt sig saken — hvem vet, om han t. o. m. vore i Hangala, och vi ingenting veta därom», sade de.

Men ännu en gång kommo tjänarena med oförrättadt ärende, och man beslöt just att skicka någon till Hangala — då Saila inkommer blek som döden och stammar: »Autaris... mellan Hangala... och här... skynden...»

Alla utom Jolma rusa ut och hasta åt Hangala. Ungefär halfvägs dit, vid en liten klar fjällsjö stanna hundarne och börja tjuta. Där finner man Autaris, men — hängande liflös i en gammal tall vid sjön.

Han kunde ej »slita de starka tågen», som så mäktigt bundit hans hjärta vid Jolmas sköna dotter: han dukade under för det hårda slag han fick i Pannis meddelande...

Vi förbigå här de mörka taflo, som nu upp-rulla sig i ödemarken: huru Jolma med af sorg förvridna drag lutar sig öfver sin vanmäktiga dotter, som genom en egendomlig aning skyndat åt Tjallis i ärende att träffa Autaris och far, men på vägen funnit sin Autaris redan död; huru äfven Panni sörjer i tröstlös själföförelse öfver sin väns död, som han indirekt vållat genom sitt kanske oförsiktiga meddelande af Jolmas svar; huru Maggi, som får bud att skynda till Tjallis, då hon fått sammanhang af hvad som inträffat, uttrycker sin förtviflan i detta hemska, entoniga, för lapparne karakteristiska läte, som man benämner »joiku»; och huru sedan, om vi se längre fram, alla små glädjetomtar försvinna för alltid från Jolmas kåta och lemna Saila i denna grubblande lik-nöjdhet för allt omkring sig, som slutligen om-töcknar hennes förstånd...

Vi vilja icke närmare betrakta dessa ledsamma taflo — vi förstå dem ändå, och vi förstå tillika, att äfven lapparne mången gång hafva ett ömt och känsligt hjärta.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

* Under kylig och regnig väderlek om sommaren har man svårt att hålla i hop renhjärden.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Matlagning i folkskolan. År 1887 utsände stiftelsen Lars Hiertas minne en svensk folkskolelärarinna, fröken *Ragnhild Brolinson*, till England för att i London genomgå det stora kokskoleseminariet samt för att i de engelska folkskolorna studera den där så praktiskt anordnade matlagningsundervisningen, hvilken allmänt anses hafva gifvit de bästa resultat med afseende å flickornas uppfostran till större huslighet.

Genom ett nytt anslag har nu samma stiftelse åstadkommit, att den första matlagningskursen för lärarinnor inom folkskolan härstädes kunnat öppnas den 1 november i en särskild för ändamålet förhyrd lokal (nr 2 Krumkåkregatan) nära Maria folkskola, under ledning af fröken Brolinson.

Undervisningen vid den nya skolan — som tillika är en normalskola i smått — är så ordnad, att liknande kurser med minsta möjliga kostnader skola kunna införas äfven i andra folkskolor i Sverige. Största vikt lägges på att lära laga sådana rätter, som äro billiga, närande, smakliga och brukliga hos oss. Eleverna, hvilka deltaga i inköpet af maten, erhålla kännedom om födoämnenas pris i förhållande till deras näringsvärde, och kostnaden för hvarje rätt uträknas noga.

Liksom i Londons folkskolor lagas maten i små portioner, så att hvarje lärjunge själf får lägga hand därvid, och maten skänkes icke bort, utan säljes till lärarinnorna inom skolan, hvilka, på samma gång de sålunda erhålla en billig middag (till 40 öre för 2 rätter), utföra nödig kontroll öfver anrättningarna. Kostnaderna för ingredienserna blifva på detta sätt gäldade, hvarigenom det för framtiden viktiga resultat vinnes, att omkostnaden för dylika skolor kan blifva ringa.

I bakning undervisas vissa dagar i veckan. Eleverna (ur folkskolans högsta klass) göra noggranna anteckningar och förhöras för att utrona deras insikter. Den teoretiska undervisningen för lärarinnorna är förlagd till särskilda timmar.

Under den korta tid den nya anstalten i Maria varit i gång, har föreståndarinnan haft den glädjen, att hennes kamrater inom lärarekåren med största intresse omfattat densamma och varit särdeles belåtna med sina »skolmiddagar». Eleverna ha varit intresserade och läroaktiga, och kostnaden för maten har visat sig förvånande ringa.

En utställning af konstväfnader har härstädes öppnats af fröken Johanna Brunsson, hvilken nu ett års tid i hufvudstaden förestått en väfnadsskola. Den intressanta och värderika utställningen är belägen i nr 37 vid Norrlandsgatan.

Fröken Brunsson är också synnerligen kompetent till den verksamhet hon har börjat. Under 12 års tid har hon förestått Elfsborgs läns slöjd- och väfskola samt för öfrigt i detta län på ett ytterst verksamt sätt bidragit till hem- och konstslöjdens befrämjande.

Hvad fröken Brunsson nu utställer jäfvar ej det rykte hon förvärfvat sig som en af Sveriges förnämsta textilkännare och utförare af textil konst. Här förekomma alla slags väfnader: flossa, dukagång, krabbasår, gobelin, opphämta m. m. Det icke minst intressanta på utställningen är en väfstol i full verksamhet.

Det rikhaltiga lagret af utställda föremål torde särskildt kunna rekommenderas för den nu började julmarknaden.

Teater och musik.

Kungl. operan. uppförde i måndags för första gången under innevarande säsong Boitos opera »Mefistofeles» och detta med en rollbesättning, den bästa som väl på mycket länge förekommit i denna opera. Titelpartiet innehades af dr. *Bottero*, hvars i djupet något sträfvast stämma förträffligt passade till denna uppgift. Spel och sång voro som vanligt ypperligt nyanserade. Särskildt torde böra framhållas scenen i himmelen, i trädgården och vid hexsabbaten. I första aktens andra tablå fick hr B. emottaga en skallande applåd för öppen ridå; för öfrigt slösades med det rikligaste bifall vid aktslutet och särskildt efter sista akten, då hr B. till och med, dels ensam, dels med hr *Odman*, måste framträda efter sedan järnridån gått ned. — Största intresset för aftonen koncentrerade sig emellertid omkring fru *Östberg*, som vågat sig på den djärfva uppgiften att återgifva *Margareta-Helenas* dubbelparti. Och äfven denna gång firade hon en seger, som inbragte henne två lagerkransar och en blomsterbukett. Särskildt förtjänar den såväl i sång som spel ständigt framåtgående konstnärinnan loford för sitt utförande af den

svåra och maktpåliggande fängelsescenen, hvilken hon återgaf med en fullt själfständig uppfattning, och som just med denna uppfattning satte hennes sångkonst på det svåraste prof, hvilket hon dock med lysande framgång bestod. Maskeringen skulle emellertid kunnat vara något ungdomligare; vi hafva förut sett, att fru Ö. kan åstadkomma det. Hr *Odman* var helt enkelt förträfflig som Faust och hyllades liksom fru *Östberg* af publiken med väldiga applåder. I den klassiska valpurgnatten sekunderades fru Ö. på ett utmärkt sätt af fröken *Wolf* som *Pantalís*. — Operan slutade först en kvart öfver elfva. Den gifves åter i afton.

Tredje symfonikonserten under denna säsong eger rum i morgon. Vid denna konsert utföres bl. a. en symfoni af *Saint-Saëns*, icke förut uppförd härstädes. Vidare kommer att utföras *Richard Wagners Walkürenritt* ur »Die Walküre».

K. Dramatiska teatern har hela veckan gifvit *Sudermans* intressanta skådespel »Åra» för fulla och goda hus. — Under inöfning är »Ruy Blas», i hvilken man får återse fröken *Zetterberg*. — Om söndag middag gifves den första gratisrepresentationen för arbetare, då *Frans Hedbergs* »Hårda sinnen» gifves. Ett godt val!

Svenska teatern är förhyrd af den framstående, här förut kända franska skådespelerskan *madame Judic* för fyra representationer den 14—16 dennes, nämligen:

Söndagen den 14 december (matiné): *La Roussotte* samt (som aftonföreställning: *Néniche*, måndagen den 15: *Divorcens!* samt tisdagen 16: Halévys nya komedi *Ma Cousine*, hvilken denna säsong vinnor så stormande succés i Paris. — Biljettförsäljningen fortgår å teaterns kamrerarkontor (11—2 f. m.) samt i *Allm. tidningskontoret*, *Gustaf Adolfs torg*.

Vasateatern har änyo gjort en gynnsam repris, i det *Strauss'* bekanta operett »*Läderlappen*» förliden lördag för första gången gick öfver dess tilljor. Många år hade förlutit sedan hufvudstadspubliken å dåvarande *Mindre teatern* helsade det uppslupna musikstycket som ett af de populäraste och helst sedda, och *Vasateaterns* grepp att nu återupplaga det var så mycket mera välbetänkt, som tvänne af de yppersta rollinnehafvarne från den första besättningen änyo stodo till buds. Herr *Warbergs* von *Eisenstein* var präglad af samma glada och uppriskande vigör som för tio år sedan; och att återknyttandet af en så kär gammal bekantskap som den med fru *Hjortberg* i Adèles parti var oss alla välkommet, bevisades tillfullo af det lifliga bifallet. Herr *Strömbergs* fängelsedirektör verkade genom en måttfull, men karaktäristisk komik; den stumma scenen i sista akten utfördes särskildt berömvärdt. *Prins Orlofsky* fann i fröken *Johnson* en charmant representant och herr och fru *Stenfelt* hade desslikes en af sina lyckligaste aftnar.

Andra kammarmusiksoaren egde rum i lördags i Vetenskapsakademiens hörsal inför en lika fulltalig som intresserad publik, hvilken med lifligt bifall helsade den unga kvartetten och deras medhjälpare hrr *Richard Anderssons* och *J. Kjellbergs* förträffliga utförande af de olika numren. Efter *Mozarts* formklara och genomskinliga kvintett för klarinet och stråkinstrument, där klarinetten skötes på ett mästerligt sätt af dir. *Kjellberg*, kom det nummer å programmet, kring hvilket väl det mesta intresset samlades sig, nämligen *Chr. Sindings* pianokvintett (e-moll). Originalitet, klang- och formskönhet känneteckna denna komposition, som ställer sin upphofsman mycket högt på tonsättarnes rangskala och lofvar särdeles mycket för framtiden. Pianostämman erhöel en förträfflig tolkning af hr *Richard Andersson*. — *Rubensteins* stråkkvartett (f-dur) väckte likaledes lifligt bifall, ypperligt utförd som den blef. Den musikalskande allmänheten bör vara hr *Aulin* och hans kamrater tacksam, för det de framföra ej blott god klassisk musik, utan äfven förstå följa med sin egen tid.

Dr *Oswaldo Botteros afskedsmatiné* om söndag påpeka vi ännu en gång.

Jag tror, att män, som varit värda ett bättre öde, genom bristen på bekantskap med goda och älskliga kvinnor sjunka och dö som gräs i torra, under det att en lifvande blick från en god kvinna hade varit såsom vårregn och somnardagg.

M. Goldschmidt.

Barnens jultillredelser.

Prisbelönadt svar å prisfrågan XXXVIII af En barnvän.

Det är en fullkomligt riktig tanke, att barnen icke skola vara uteslutna från de tillredelser till julens firande, som nu på allvar börja sysselsätta oss. Därvid bör emellertid ihågkommas, att de små blott böra få sådana arbeten sig föresatta, som de kunna gå i land med, och att deras tillrustningar icke böra få en alltför mycket själfvisk prägel.

Först och främst ha de naturligtvis fått lof att arbeta en eller annan julkapp till sina närmaste. Men icke nog härmed: deras, nej, hela familjens gemensamma julgran behöfver prydnader, och ehuru man väl ej gärna kan tilltro barnen att själfva och uteslutande kunna förfärdiga alla behöfliga småsaker, så är det dock visst, att de ega både förmåga och rättighet att »dra' sitt strå till stacken.»

Lätom oss då tillse, hvad de i detta afseende kunna uträtta!

Af papp klippas sexuddiga stjärnor, som på båda sidor klädas med guld- eller silfverpapper. Vackrast blir att i stället för guld-papper använda bladguld eller bronspulver, i stället för silfverpapper slätt eller skrynklat staniolpapper. Af dessa stjärnor behöfvas omkring tjuu stycken.

Till de vackraste och lättast åstadkomna prydnaderna för julgranen höra förgyllda kottar. Grankottar kunna ännu lätt anskaffas. De läggas på vinden att väl torka och bronseras därefter med stor noggrannhet. Bäst passa fullkomligt felfria kottar af 8 à 10 centimeters längd.

Några små bollar af guld och silfvertråd lysa vackert och taga sig synnerligen bra ut. Man klipper af papp tvänne cirkelrunda bitar med tre centimeters diameter. I midten göres ett hål af en centimeters diameter. Sedan syr man öfver de hoplagda bitarna, tills hålet är igenfyldt. Då uppklippas trådarna jämnt i ytterkanten, en grof och stark trådändan införes mellan pappskifvorna och tillknytes hårdt. Pappskifvorna borttagas och bollen jämnas med saxen. Ju större den göres, desto vackrare blir den.

Man kan också helt enkelt af kulört silkespapper göra ganska prydliga bollar. Papperet klippes i remsor, tre och fyra cm. breda och af samma längd som arkets bredd. Remsorna veckas eller krusas med en knif och klippas till två tredjedelar af sin bredd i smala, fina remsor. En sådan silkespapperslängd förvandlas till en boll genom att man, börjande i den ena ändan, jämnt och hårdt rullar den oklippta kanten. Några stygn sys tvärs genom bollen, som blott genom handen lätt kan erhålla den rätta formen.

Af smala, mångdubbelt vikna silkespappersremsor i rödt och hvitt fätas en matta af 1 kvadratedimeters storlek. I ytterkanten fastklistras smala och fina remsor lika med de ofvan beskrifna, men i raka rader och så många ofvanpå hvarandra, att de bilda ett rikt »burr» kring kanten. De fyra hörnen sammanhållas genom smala röda band, och så har man en nätt korg att fylla med »namn» af lättare slag.

En annan sak, som kan iordningställas för granen, är ljushällare. Sådana kunna erhållas af på en gång enkel och praktisk beskaffenhet, om man har godt om lagom styf ståltråd. En rak kapp, 1½ cm. i genomskärning, är det redskap, som behöfs. Ugefår 1 dm. af ståltråden lemnas rak, och därneda för viras tråden fyra à fem hvarv omkring kappen, afknips strax därefter med en tång och lossas. Det raka stycket är lagom långt att stadigt vira omkring grenen, på hvilken ljushällaren skall fästas.

Något, som kan sysselsätta äfven de minsta barnen, är upplockande af bomull, som skall ligga tillreds i en korg att strö som fina flingor öfver granen.

Finnes hos någon af de större verklig förmåga att sköta vattenfärg och pensel, rekommenderas förfärdigande af naturtroga flaggor. Bleckslagaren kan lätt på inre kanten därpå sätta en smal remsa af sin tunnaste plåt, viken så, att den fasthåller pappersbladet, och på samma gång så lång, att den räcker att fästa i granen.

En sak, som vid alla dessa tillredelser må ihågkommas, är att man af alla småsaker fabricerar så mycket, att det räcker äfven att pryda en eller ett par mindre granar, som barnen kunna få lof att skänka bort. Tänk, hvilken fröjd för dem att få gifva, och hvilken lycka i ett fattigt hem att få mottaga en festligt smyckad gran! —

Mycket kunde ännu återstå att säga om »barnens jultillredelser», men i hufvudsak torde den framställda frågan vara besvarad, och hvad i öfrigt förf. bär på hjärtat i samma ämne torde kanske få komma nästa gång — om *Idun* och mammorna tillåta.

Inackordering.

Uti ett enkelt hem, beläget i vacker trakt nära järnvägsstation erhålles billig inackordering. Vidare mot porto af fru A. Keventer, adr. Gnesta. (G. 26071) [3018]

Vid sina besök i bokhandeln

Julmarknad

uppmannas Iduns läsarinna att beakta från Finland snart ankommande nya böcker af författarne

Carl A. Tavaststjerna

och

Jac. Ahrenberg.

De äro i sitt hemland synnerligen populära, hvarje nytt arbete emottages med största intresse och läses i de flesta hem. — Så har det gått med många Finlands stora författare, att deras namn och arbeten småningom banat sig väg till allmänheten i Sverige och där blifvit gärna sedda och kära gäster, så skall det också gå med Tavaststjerna och Ahrenberg. —

I danska »Nationaltidende» in gick nyligen ett omdöme om Ahrenbergs »Hihuliter», därur må anföras några rader: »— Og et Navn, som har Krav paa at nævnes ved Siden av Finlands bedste Forfatternavne, et nationelt Navn i Ordets bedste Betydning, et Navn endelig, hvis Kursnotering paa de store Landes Bogmarked kun vil være et Tidsspørgsmaal, et saadant har Ahrenberg først skaffet sig ved sin sidste Bog». [3024]

Ingen fotbeklädnad

är mera omtyckt af barn och yngre personer än lappskor. Önsken I, att barnen skola springa ljudlöst i edra rum, så försen dem med dessa prydliga och praktiska skodon — ingen julklapp blir för dem mera välkommen.

Lager i Stockholm hos hr Carl Liljeqvist, fröken Wendela Almén, Svenska konstslöjdställningen; i Göteborg hos hr Edvard Johanson; i Örebro hos hr A. P. Forsner och i de flesta större landsortsstäder, äfvensom vid fabriken, post- och telegrafadress

[3027] Lappskofabriken, Arvika.

Trädgårdsskola för Kvinnor

öppnas från o. m. instundande 15 januari vid Norrvikens Trädgårdar, Aby. God inackordering erhålles å platsen vid Torshags hushållsskola.

Närmare upplysningar meddelas af Fredrika-Bremerförbundet i Stockholm, Doktorinnan Haglund i Norrköping samt af undertecknad under adr.: Norrvikens Trädgårdar, Aby.

[2981]

Rudolf Abelin.

BRANDFÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Hufvudkontor:

Malmbergsgatan nr 6.

[2719]

Äkta ungerska bord- och dessertviner

hos

Eugène Brangardt

22 Kungsgatan 22

STOCKHOLM.

[3030]

1 JOHN RAHM, 1

Storgatan,

stora hörnbutiken

rekommenderar sitt nyinkomna lager af

Svarta klädningstyger,

Kulörta Klädningstyger,

Garneringstyger,

svarta och kulörta,

Morgonrockstyger,

Underkjolstyger,

Silkessammet, Plysch och Siden,

rikt färgsortiment, till de lägsta priser.

1 Storgatan 1. [2999]

Svarta Varor.

Ylle och Siden, släta och façonerade.

Grenadiner, Etaminer m. m.

Stort lager hos

Fr. V. Tunborg & Co

4 Mynttorget.

[3037]

Wienerskomagasinet

Drottninggatan 10, ingång från Jakobsgatan 18

Filial: Fredsgatan 26

är nu inkommet stort lager af

Herr-, Dam- och Barnskodon.

Största lager af **Tofflor och Balskor.**

Beställningar och reparationer emottagas samt utföras fort och väl.

Högaktningsfullt

P. G. LAGERSSON,

Drottninggatan 10, ingång från Jakobsgatan 18.

Filial: Fredsgatan 26.

Panorama international,

26 Hamngatan 26.

Öppet hvarje dag från kl. 10—10.

Fr. o. m. d. 7¹/₂ t. o. m. d. 1³/₂.

2:dra serien af **Spanien.**

Entrén är: **Äldre 30 öre. Barn 20 ö.**

Sön- och helgdagar 25 ö. Barn 20 ö.

Hvarje söndag nytt program.

OBS. Hundar få ej medtagas.

[2993]

Försäkrings-Aktiebolaget

Skandia

Stockholm

Hufvudkontor: Mynttorget 7.

[1866]

Unionskrånglet

eller Nordiska knuten, patent nr 2653, kan roa en hel familj under flere månader. Fås för 25 öre i hvarje bättre julbazar. 2 dussin för 2,50 hos V. Christiernin, Borås. (G. 7858) [3041]

Kunglig Hofleverantör

Otto Gillbergs

Etui- & Portföljfabrik,

Specialaffär för alla finare arbeten i läder, plysch, sammet och siden etc.

36 & 38 Hamngatan 36 & 38.
Telefon 49 70.

Rekommenderar sina tillverkningar af alla slags Etuier, Portmonnäer, Plånböcker, Portföljer, Damväskor, Sy- & Smykeskrin m. m., i vackra mönster.

Montering af Tapesseriarbeten.

Infattar Akvareller, Fotografier och Planscher i ramar med passepartout eller kartonger.

Ramlister till billiga priser.

Obs. Fullständigt snickeri i fabriken.

Goda varor. Egen tillverkning.

Billiga priser. [2273]

För Julen.

Uppköp och alla slags uppdrag utföras skyndsamt och billigt genom

Th. Tjäders Byrå

Stockholm.

[2979]

Julklappar.

Skridskor och Kälkar.

Spårkstöttingar samt Lyktor och Klockor till dito.

Velocipeder med alla därtill hörande tillbehör: Lyktor, Väskor och Klockor.

Verktyg för Läderplastik och Träsnideri m. m. hos

Per From, Stockholm.

Mäster Samuelsgatan 54 B.

Obs. Till landsorten mot efterkräf. [2987]

Goss-Trikåkostymer.

Extra prima helylle för 3 o. 4 års 3: 25, 5 o. 7 års 3: 50, 8 o. 10 års 3: 75.

Prof på kvalitén, då 30 öre i frimärken insändas till

tillverkaren [2917]

O. Williamson, Borås.

J. F. Holtz'

Mode- & Sybehörsaffär

7 Brunkebergstorg 7
37 St. Nygatan 37.

"Passande Julpresenter".

Syskrin, Handskskrin, Näsduksskrin, Arbetsväskor, Not-etuin, Portmonäer, Sidendukar, Fischyer, Svarta och crème-färg, Barber, Muffar m. m.

Tillbehör till moderna Spetslampskärmar.

Till montering af arbeten:

Coul. Tofs- och Bollfransar.

Coul. Silkesplysch m. m. [3035]

BIKUPAN

grundad 1870

21 KLARÄBERGSGATAN 21

försäljer i kommission allehanda svenska fruntimmersarbeten, såsom: konstväfnader, gardiner, nationaldräkter, spetsar, träsneiderier, plyscharbeten, broderier, stickade och virkade arbeten, förkläden, dekorationsartiklar, arbetskorgar, lampskärmar, dockor, leksaker, julgransprydnader m. m.

Rekvitioner äfvensom beställningar expedieras skyndsamt o. omsorgsfullt.

Utstyrslar för brudar och späda barn förfärdigas på beställning.

Märkning med broderi och bläck utföres.

Handbroderade remsor, knypplade och virkade spetsar finnas på lager. [2892]

New-York

Lifförsäkringsbolag.

Grundadt 1845.

Tillgångar 1:sta januari 1890:

öfver kr. 391 mill.

Deposition i Sverige:

Rmk 400,000.

Högre lifräntor

än i svenska bolag.

Mot något lägre räntesats åter-

betalas halfva kapitalet vid

döden.

Hufvudkontor för Sverige:

16 Drottninggatan 16,

STOCKHOLM. [2623]

Nya böcker!

Två kvinnor eller en?

Från d:r Leonard Benarys
manuskript
af
Henry Harland.
Pris 1: 50.

Den blinde musikern

af
Wladimir Korolenko.
Öfversättning från ryskan af
P. Tersmeden.
Pris 1: 50.

»En utsökt fin psykologisk historia. — Underbart väl skildrad. — Stilen ypperlig, mättad af poetiska skönheter. — Är otvifvelaktigt en af de bästa ryska böcker, som öfversatts till vårt språk.»

Faraonernas skattkammare

af
Wilhelm Walloth.
Öfversättning från tyskan af
d:r *P. Hallström.*
Pris 2: 25.

»Stilen är på en gång flärdfri och kraftig, intrigen är spännande och utvecklad med sällsynt talang.»

Ödemarkernas barn

af **Bret Harte.**
Pris 1: 50.

Wilhelm Billes förlag.

[2977]

**Emaljerade Kokkärl,
Emaljerade Fiskkittlar,
Emaljerade Potatiskokare.**

F. O. Lindblom
65 Drottninggatan 65,
Hörnet af Kungsgatan.

[2688]

Billigt och väl

utföras lagningar, förgyllning och försilfring i

Guldsmedsverkstaden,
7 Brunkebergsgatan 7. [2899]

Aldeles nytt och desutom ovanligt vackra och välsittande äro de omtyckta **Damvästar** af bästa ullgarn och med stilig isättning och bård, allt i de vackraste färger som fås endast från **ALB. S. JONSSON, Göteborg.** Sändes hvar och en mot 4 kr. efterkräf. Parti rabatt. Uppgif stonlek. [2272]

För
Stockholms affärsmän
är
Norrtelje Tidning

ett af landsortens bästa annonsblad, därför att en stor del af Norrtelje Tidnings läsare bor i trakter, som hafva all sin handel på huvudstaden. Annonpris: 10 öre före och 8 öre efter texten, med rabatt för längre tids annonsering. [2747]

Vackert Skinnbräm

från 65 öre, 80 öre, 1 kr., 1,25, 1,50 pr hel mtr.
OBS. Nya och moderna varor!
Skinn-Muffar fr. 1: 75, 2, 3, 4, 5 o. till högr. pris.
Skinn-Kragar » 2, 3, 5, 7, 10 » » »
Skinn-Boor » 4, 6, 8, 10, 12 » » »
Skinn-Peteriner 7, 9, 12, 15, 18 » » »
Skinn-Mössor 4, 6, 8, 10, 12 » » »

OBS. Beställningar, förändringar och reparationer emottagas till billigaste priser

41 LUDVIG EDLER, Körsnär 41

Regeringsgatan. [2940]

Ett mångårigt praktiserande i yrket på de största fabriker såväl i Sverige som Tyskland, Schweiz, Frankrike, England och Amerika garanterar ett godt arbete.

Nya Hushållsskolan

för bildade flickor.

(Grundad 1881).

19 Vestra Trädgårdsgatan 19. [2949]

Varumärke.

Helsan framför allt!

S. k. Kloka gubbens giktliniment.

Säkraste, pålitligaste och billigaste medel mot gikt, reumatism, hufvud- och tandvärk, sensträckning, vrickning, magkramp, rygg- och bröstvärk samt ömkyla. Tusentals personer hafva detta liniment att tacka för återvunnen helsa. Bör ej saknas i något hem. Pris 1 kr. pr flaska. Vid parti hög rabatt. Minst 2 flaskor sändas och endast mot efterkräf. Säljas hos hvarje välförsedd specerihandlare. Endast det äkta linimentet är försedt med vidstående varumärke. **Holst & k:ni,** Dalagatan 42, Stockholm. [2089]

GRÖNWALLS BRYGGERI

rekommenderar sitt på Parisutställningen prisbelönta

Vega-Öl

[2851]

samt sitt oöfverträffliga, läskande och billiga

Pilsenerdricka.

Hamburger-Bryggeriet

Kongl. Hofleverantör.

Pilsener-Bier

til 110 kronor pr 100/2-buteljer rekommenderas.

[2806]

Telefon: Allmänna 44 19. Bell 8 54.

Nya Hushållsskolans Matsalar

19 Vestra Trädgårdsgatan 19

1 och 2 tr. upp.

Obs. Damkafé 1 tr. upp. [2950]

Ebba Hagstedts Damskrädderi,

40 Drottninggatan 40.

Billigt. [2718]

Smakfullt.

HERM. MEETHS

Regeringsgatan 26 & Vesterlånggatan 34,

rekommenderar

ett vackert och rikt urval af
dekorativa och nyttiga
artiklar, särdeles lämpliga till

Julpresenter.

Planscher jämte priskurant öfver desamma sändas till landsorten på begäran portofritt. [3028]

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechtens berömda fabriker.

GUST. PETERSSON & Komp.,
43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från **J. G. Malmström.** [1367]

Barnkläder.

Ett rikhaltigt lager af Goss- o. Flickkläder för alla åldrar, bättre och enklare. Kläder sys äfven, då tyg tillsläppes. *Telefon 23 62.*

Nancy Cederberg,

24 Vesterlånggatan 24. [2511]

Damhårarbeten,

vackra och väl gjorda, af renaste preparerade Hår i alla färger, hvaraf särskildt framhålls: **Damperuker** fr. 15 kr.; **Lösbenor** fr. 5 kr.; **Chignon** fr. 4 kr.; **Flätor** fr. 3 kr.; **Hårknutar** fr. 2 kr.; **Lösluggar** fr. 2 kr. m. m. hos Herr och Fru **E. Malmberg,** Engelbrektsgratan 5, Hamngatan 18. Etablerad 1871. Allm. Tel. 150 94. [2837]

Bell » 10 56.

AUG. HOFFMANNS

Pianofabrik

50 Regeringsgatan 50

STOCKHOLM [2978]

För känslig hud!

För ömtålig hud!

För ansiktet!

K Ö P

Henrik Gahns

Victoriatvål!

Fin toalett-tvål, innehållande anti-septiska beståndsdelar. Skyddar för inficerande ämnen. Är fullkomligt neutral.

Säljes i välförsedda detaljaffärer. [2609]

SVARTVIKS

Stärkelse,

svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

En kurs för unga lärarinnor som vilja lära sig att på språket själft och efter ett säkert system undervisa i franska och engelska, anordnas efter jul af en utländska med mångårig praktik. — Vidare underrättelse å

Fredrika-Bremer-Förbundet.

[2736]

(G. 23766)

Plats sökes

Aldrig
förr ha så billiga priser
förekommit i Sverige!

För 2 fabrikanter och en konkursummassa
räkning bortslumpas under denna månad:
Har kostat. Nu.

1,400 st. Arbetsskjortor	1,75	1,15
300 » Herkules Skjortor	2,25	1,63
800 » Celluloid-Kragar	0,50	0,25
2,000 » Extra 1:ma helylle hemst. Barnkoftor	4,50	2,50 à 3,00
2,000 » Extra 1:ma helylle hemst. Svea Damkoftor	9,50	5,00
700 » Extra 1:ma helylle hemst. Mansrockar	10,00	5,50
500 » Extra 1:ma helylle hemst. Damvästar	3,50	2,25
800 » Extra 1:ma helylle hemst. Damvästar Victoria	5,00	3,00
940 » Stanley-skjortor (nytt)	2,00	2,00
100 par Krankorderöj-Byxor	2,75	2,75
500 » Helylle korderöj-Byxor	9,00	4,50
900 » Imit. Jæger-Kalsonger	1,10, 1,25, 1,50	1,10, 1,25, 1,50
900 st. » Tröjor	1,10, 1,25, 1,50	1,10, 1,25, 1,50
1,700 » helylle hemst. Trikotkläder (för 3-9 år)	7,00	3,75
600 » Norska hemst. Trikotkläder	3,00	3,00
500 » Ylle-Kjortlar, hemst.	2,00, 2,50, 3,00	2,00, 2,50, 3,00
200 » Amerik. Rundtröjor	2,00	2,00
3,000 m. Klädningsstyg	40, 50 à 63 ö. m.	40, 50 à 63 ö. m.
600 » Krankorderöj (det starkaste byxtyg som fins)	90 ö. m.	90 ö. m.
500 » Ylle Korderöj, dubbel bredd	7,00	4,20

Ett parti Filtar, Schalar, Dukar, Käppar och Imit. Läder-Jalousier samt Porträtttramar bortslumpas till i Stockholm förut okända priser. Prover å väfnader endast då 20 öre följa. Order till landsorten mot efterkraf. Med båtar expedieras ej utan förut insänd betalning. Herrar handlande i landsorten torde observera att de ej hos någon i Sverige kunna köpa ylleveror så billigt som hos mig. En fullständig profkollektion, i handel värd 130 kr., sändes för 75 kr.

A. Williamson.
Stockholm, Vesterlånggatan 57, 1 tr. upp.
Observera! Denna tidnings läsare erhålla extra rabatt!

Husmoderns
lämpligaste julklapp af husfadern är ovilkorligen den i dagarne i bokhandeln tillgängliga, praktiskt uppställda och elegant utstyrda

Matmors Anteckningsbok
öfver
Inkomster och Utgifter.
Med originell omslagsteckning af Jenny Nyström-Stoopendahl.
Pris: kart. 1 kr., klotband 1: 50.

En mera praktisk julklapp kan husmodern bestämdt ej erhålla.

P. HERZOG'S Bokbinderi & Bokförlags Aktiebolags förlag.

Venersborgs Margarinfabrik
Venersborg,
är nu i tillfälle erbjuda allmänheten sin utmärkta, af bästa och absolut rena råmaterialier tillverkade **Margarin.**

Vår margarin öfverträffar otvivelaktigt alla hittills i handeln förekommande fabrikat. Förutom en bättre, renare smak och längre hållbarhet har vår Margarin genom tillgodogörandet af egna nya uppfinningar det betydande företrädet, att den är fullt lika användbar för stekning och matlagning som natursmör.

Vi vilja icke underlåta att påpeka, det tillverkningen försiggår under kontroll af prov-läkaren dr C. A. F. Friman, Venersborg, af staten utsedd kontrollant. Order expedieras skyndsamt direkt från fabriken eller genom våra agenter.

Venersborgs Margarinfabrik, Venersborg.

Axel Broman & K:ni
Husqvarna.
Nordens största specialaffär i **Stickmaskiner** för trikottillverkning af **Lambs världsberömda system** med alla nyaste förbättringar.

De enklaste och mest lättskötta, varaktigaste, mångsidigaste och billigaste stickmaskiner, som i handeln förekomma.

Mångårig garanti!
Kontroll af Sveriges skickligaste fackmän. Nära 3,000 maskiner under senaste åren sålda ensamt här i landet.

Försäljas på billiga och bekväma villkor genom vår representant för Stockholm med omnejd, herr Carl Nilson.

Husqvarna Generaldepôt
22 Kungsträdgårdsgatan 22.
Reparationer, omjustering och ändringar af stickmaskiner utföras fort och billigt af

Axel Broman & K:ni
Husqvarna.

Moderna Pelskragar,
passande för både höst och vinter, i stort urval från 7 kr. till högre priser hos

D. Forssells Söner & Co.,
10 Drottninggatan 10.

Zulamith Wellander,
mångårig elev af madame Marchesi i Paris, har åter börjat sin sångundervisning den 1 oktober. Anmälan af elever, såväl herrar som damer, mottages hvarje dag kl. 12-2 samt 5-6 e. m. Mästersamuelsgatan 16, II.
Pris pr hel timme 6 kr., half timme 4 kr.

Kabeljo.
Torr, salt Långa i rena stycken.
Vi försända denna vara direkt till rekvirenten i små lådor à cirka 5 kilo med fria lådor mot efterkraf. Pris: 60 öre pr kilo. Passande för hushåll. Kvaliteten fin, hållbar.

Nordling & K:ni
Göteborg.
Rekvirera på försök!

Hvarje husmoder,
som sätter värde på att vid hembakning erhålla goda småbröd och tårter, spis- och knäckebröd, olika sorters limpor, olika slags karameller och glace samt god jäst m. m., m. m. bör insända 75 öre i frimärken till C. O. Ekblad & Comp:s bokhandel i Vestervik, då portofritt erhålles en tillförlitlig Sats-bok för nämnda ändamål.

Hôtel Kung Carl
- STOCKHOLM -
1:sta klass Hotel.
Rum från 1: 50 till högre pris.
Omnibus möter.

Till julen!
Arbeten i träskulptur och glödfritning, målningar, väfnader m. m., passande till julpresenten. Oskulpterade träsaker såsom: ramar, stafflin, skrifbordssaker, bokställ, brödbräden, brödknivar, brickor, permar m. m., för träsnideri och målning till de billigaste priser.

Nord. Konst- o. Slöjdtställn.
9 Kungsgatan 9.

Vid Torshags Hushållsskola, numera flyttad till Björnsnäs, med vackert och sundt läge nära Åby station, finnes till nästa d. 15 jan. 1891 börjande arbetsår några få platser lediga. Närmare upplysningar lemnas i Stockholm af Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, samt i Norrköping af doktorinnan H. Haglund, till hvilken anmälningar torde inlemnas helst före d. 20 nästk. december.

I alla rikets boklädor finnes:
Hvad en liten parfvel kan hitta på.
Bearbetning efter engelska originalet af **Gustaf Åsbrink.**
Pris 1 kr.
Ett näpet motstycke till »Helens småttingar» — en liten treflig bok, i hvilken författaren synnerligen väl lyckats afspegla barnnaturens lustiga påhitt och infall.

Försök
extra fin delikatessill,
» » anjovis, alla slag.
sardiner, ryska och franska ärler, sparris, hummer, Haricots verts, hos
46 69 **Fredrik Sydow** 46 69
25 Klarabergsgatan 25.

27 december
är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar 10,000 vinster, värda 175,000 kr., och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till 2 och 3 kr. säljas i alla boklädor.

[2930]
[2939]

[3000]
[3005]
[2776]
[2457]
[2753]

[2972]
[2811]
[3005]
[2983]
[2457]
[3031]

Allmänt erkändt bästa, hittills öfverträffade, välformade

Snörlifvet La Gracieuse

hvilket ej behöfver hårdt tillsnöras för att blifva välsittande. Finnes endast att erhålla i Sverige genom

HENRIK LABATT, Stockholm, 27 Drottninggatan 27, 1 tr. upp.

OBS! Expedieras mot efterkraf, om storleken kring lifvet uppgifves i decimaltum eller centimeter. Storlekar finnas från 48 till 85 centimeter. [2904]

Läkareråd.

Ensam 1). Det är mycket möjligt, att detta kan vara orsaken. 2). Följ de föreskrifter, som gifvits Carola i nr 4. 3). Tag, när dessa symptom börja förnimmas, ett gram china.

Agnes. 1) Beror naturligtvis på en nervsvaghet, och det enda, Ni kan göra, är att söka, så vidt sig göra låter, behandla denna. Följ de föreskrifter, som gifvits Beda i nr 2. Tag afrifningar (se svar till Tuttie i Iduns näst sista nummer) hvarje morgon. 2). Detta är individuellt olika, och frågan kan därför ej besvaras.

Per. Frågan lämpar sig ej att i Iduns spalter besvaras.

22-årig lös. 1) och 2). De böra under sådana förhållanden alldeles undvikas. Tag under en veckas tid ett gram salicylsyradt natron (i lösning) hvar tredje timme (4-5 gånger dagligen). 3). Nej, icke under vanliga förhållanden. 4). Nej, detta är nog ej orsaken.

Anna. Gör 2-3 gånger dagligen tvättningar med en karbolsyrelösning (1:200). Portfar med sköljningarna. Ni gör klokt uti att fortast möjligt låta läkare göra en underlifsundersökning.

Missmodig 21-årig flicka. »Så vidt j-g kan forstå, är inte magen i så god ordning — men på hvad sätt och huru yttrar sig detta? Därpå måste Ni först lemna oss närmare upplysningar, innan vi kunna gifva Eder råd.

Nervös. Se svar till Beda i nr 2. Ni gör klokt i att äfven fortfarande undvika de nämnda sakerna.

25 nov. 1890. Mjölkmät (2 liter mjölk dagligen) och gröt äro i synnerhet lämpliga. — Ja, detta hjälper nog till.

E. H. 1). Ja. 2). Massage under 5-6 veckor. Lämplig diet (hvarvid bör iakttagas, att flere små måltider anordnas, och att af flytande föda blott små kvantiteter förtäras) måste understödja kuren. 3). Ett spetsglas Ronnebyvatten vid måltid tre gånger dagligen. Lämpliga sjukgymnastiska rörelser skulle äfven göra godt. — Sömnmedel böra helst alldeles undvikas. 4). Tagas de ej allt för starka, kan Ni, om Ni så önskar, taga dylika hvarje afton.

28-årig fru. Behandlingen beror på orsaken till det onda. Låt läkare göra en underlifsundersökning.

Aurora G-s. För att kunna besvara edra frågor, fordras undersökning af stämbanden, etc. I alla händelser bör Ni låta bli att sjunga under några veckor. — Någon fara torde väl ej vara för handen.

D:r -d.

Prisfrågorna XXXVII-XXXIX.

Täffingens utgång.

Inom den utsatta tiden ingingo 20 svar, af hvilka endast 1 å frågan XXXVII, 11 å frågan XXXVIII och 8 å frågan XXXIX. Priset har tilldelats signaturen »En barnavän» för uppsatsen »Barnens juttillredelser», som utgör svar å den andra frågan i ordningen och å annat ställe meddelas. »Stenia» har också å denna fråga insändt ett svar, som för sin ytterliga rikhaltighet förtjänar en mention honorable, och af hvars innehåll våra läsarinna alltid förr eller senare skola få tillgodogöra sig, om ock den långt framskridna tiden för året lägger hinder i vägen.

Redaktionen.

Prisfrågor XL-XLII.

(Af samtliga till Redaktionen insända frågor, afsedda att införas å vår vanliga afdelning för »Frågor och svar», utvälja vi till det första numret i hvarje månad tre, hvilka vi numrera i särskild följd med romerska siffror. För det bästa och mest uttömmande svaret å någon af dessa tre frå-

JULKLAPPAR.

Inköp af julklappar ombesörjes åt Iduns abonnenter gratis. Till landsorten mot efterkraf eller postförskott. Porto medsändes. [1349]

IDUNS UTRÄTTNINGSBYRÅ.

Gören ständigt edra uppköp
af **Handskar** hos

Stockholms förnämsta Handskifirma

CARL MALMBERG.

Butiker:

45 Vesterlånggatan. — Sturegatan 5.

Telefon 7 24. Telefon 7 22.

24 Södermalmstorg 24

Priskurant å Handskar, för hvilkas hållbarhet ansvaras:

Kul. 4-knapps med breda silkessömmar kr. 1: 50

d:o 5 snör-knäppen » » 2: —

d:o 4 tryck- d:o (nyhet!) » » 1: 75

d:o Herrhandskar, 2 tryck-knäppen (nyhet!) 1:ma vara, med breda silkessömmar » » 2: —

Fodrade glacé-d:o, 1 agraff, 1:ma vara... » 2: 50

Desutom billigaste priser å alla slag af

Vinterhandskar o. Balhandskar,

samt Handskar från de mest eleganta

till de enklaste.

Order från landsorten mot efterkraf.

Kontor och lager:

45 Vesterlånggatan. Telefon 7 24.

CARL MALMBERG

Fabrikant.

[2989]

OSTRON,

Extrafina 1: 50 å 2 kr. pr duss. Vid köp af minst 100 st. är priset 10 å 12 kr. pr 100, Hummer, lefvande eller kokt, alla sorters Skogsfågel samt Gäss, Kalkoner, Capuner, Ankor, Poulard, Hamburgerkyckling, Fasaner, Vaktel, Morkulla, Beckasin, Lax, färsk och rökt, Färsk saltsjöfisk, färsk rysk Caviar, färsk Tuppkanmar, ryska Saltgurkor, ryskt Thé, Sill och Anjovis i utmärkt goda kvaliteter. WIRÉN & K.ni. Stockholm. Telefon 22 59, 3 96. Telegrafadress: Wiréns. [2828]

Ett godt piano (längd 195 cm) säljes till billigt pris. Torsgatan 34 (hörnet af f. d. Rörstrands- och Dalagatorna), 3 tr. upp till höger. [3006] (G. 25926)

OTROLIGT, men verkligt!

Svart helsiden Merveilleux, prima kvalité å 2: 50 pr mtr = 1: 50 aln.

Svart helylle Biaritz, dubbel bredd å 2: 50 pr mtr = 1: 50 aln, kostad 3: 90 pr mtr.

Svart helylle Cachemire, dubbel bredd å 1 kr. pr mtr = 60 öre aln, Profver fritt. Expedieras till landsorten mot efterkraf.

August Carlson
50 Vesterlånggatan 50
61 Drottninggatan 61. [2956]

EXCELSIOR-TE

Direkt fr. produktionsorten importeradt, oförfalskad

X KINESISKT TE X

med fin arom försäljes i flere utmärkta o. prisbilliga kvaliteter gen. Hrr Specerihandl. En gros lager hos **Otto Dahlström & Co.**

EXCELSIOR-TE

[2856]

Ericksbergs Mineralvattenfabr

Angenäm o. helsosam läskedryck

APOLLINARIS

Serveras å de flesta Restauranter & Cafèer.

Artificiellt Kolsyradt Mineralv.

Adolf Bonniers förlag:

Rådgifvare för husmödrar.

En samling råd och upplysningar för hemmet och hushållet. Bearbetning från tyskan af O. H. D. Med 68 upplysande träsnitt. Pris 3: 50, inb. 4: 50. [2203]

HUSMÖDRAR!

För att få edert kaffe klart och välsmakande, så använd

Prima Kaffe-medel

hvilket säljes hos Hrr Speceri- & Kaffe-handlande och i parti hos Frans Lidell, Stockholm.

OBS. Hvarje paket är försedt med ofvanstående skyddsmärke. [2849]

BARNKLÄDER

Bästa sortiment och billigast hos

Mina Lundell [2986]

40 Drottninggatan 40, 1 tr.

Adolf Bonniers förlag: [2856]

WÄCHTER, kvinnans själfhjäl vid underlifs lidanden, öfvers. med 10 träsn. 75 öre. **ERICSSON, Blomsterodling i boningsrum.** 4:de uppl., med 43 träsn. 2: 50, inb. 3: 50. Anläggning och skötsel af sötvattensakvarier af O. E., med 31 träsn. 75 öre.

God hjälp för husmödrar.

Preparatet Flora återställer glans å lackerade, fernissade och polerade möbler; pris 75 öre pr flaska. Erhålles fr. Carl von Storch, Liden, Karsberga. (Nord. A.-B., Göteborg. 4569x1) [3004]

Förlofvade damer

som önska få sina utstyrselar väl och billigt märkta och broderade, kunna få detta utfördt

Bergsgatan 4, 3 tr., Kungsholmen. [3014]

WILH. HAGSTRÖM

PAPPERSHANDEL

100 ark godt papper samt **100 st. kuverter**

[2584] säljas för **60 öre.**

Profver sändas franko.

i parti och minut.

HUDIKSVALL

gor, hvilket insändes inom 3 veckor efter det resp. numrets datum, utbetalas för hvarje gång

ett pris af tio kronor,

förbehållande vi oss att på öfifigt sätt få efter godtfinnande begagna oss af äfven ej belönade skrivelser. På konvolutet sättes ordet: *Täflingskrift.*)

XL. Hur skall jag bäst preparera och anrätta falsk vildsvins- och rådjursstek, att de i smak möjligast mycket närma sig äkta?

Matgumma.

XXI. Jag ämnar själf förfärdiga mig en morgonrock och blejve därför mycket tacksam, om någon ville gifva mig anvisning, huru en sådan, fin och treftig, bäst åstadkommes.

Cecile.

XLII. Kära, erfarna husmödrar, gifven en nybörjande hushållarinna råd och ledning, huru hon, utan några insikter i bokhålleri, på det nya året lämpligast skall kunna upplägga och föra sitt lilla hushålls räkenskaper.

Unga fru Sparsam.

Svar.

N:r 769. Gif åt fruntimren: t. ex. ett nåsdukset (röd yllesatin, billigare föder, hörnbroderierna i kulört silke, ett sidenband-rysch omkring), en lysduk, (javaduk med kulört broderi af tvättakta bomullsgarn, eller på piqué med stjälkstygnbroderi, i förra fallet en frans, i senare en fin spets omkring), en borstväska, (samma material som första arbetet, öfverdelen veckad, en snodd omkring, ett vackert broderi i kulört silke öfverst eller ock en utklippt blomma af cretonne). Till herrarne: t. ex. ett vackert skrifbordsgarnityr, (skriftdonsbricka och små ljusstaksbrickor i silfverstramalj med blått broderi i garn eller silke), små hörnbroderier (dubbla), afsedda för skrifportföljen, äro också en praktisk liten sak.

Ebon Hoi.

N:r 774. Om »illi Z.» vill genom Idun sända undertecknad en liten förteckning å de musikalier, som önskas afyttrade, samt möjligen uppgä till pris, vore jag måhända alls icke obegen att köpa åtminstone en del.

Oiga.

N:r 777. Fullt utbildad kikhosta hindras och kikningarna försvinna genom användning af *kastanje-extrakt*. Denna torde dock ej finnas att få på alla apotek, men säkert hos apotekare H. Enell i Alingsås, där bruksanvisning ock kan erhållas.

Breflåda.

Prenumerant å Idun utan Modelidningen. Var god uppgif er adress, skall Ni få tillfredsställande svar i bref.

Kapten H. Vill Ni ha ett utmärkt godt rödvin, så försök *Vöslauer Goldbeck*, som importerats af den aktade firman *Percy F. Luck & Co:s Handelsaktiebolag*. Det är af förträfflig beskaffenhet och billigt på samma gång. Försumma ej heller att försöka en af samma firma importerad sherrysort med namnet *Oloroso*, af vinkännare erkänd såsom högst förträfflig i förhållande till det billiga priset. Se för öfrigt firmans vinannons, som finnes införd i Idun 1 å 2 ggr i hvarje månad!

Mari Miki. Tacksamma för vänliga anbudet, kunna vi dock ej begagna oss af det, allidestund vi, som Ni ser, redan hade porträtt och text i ordning, då det ingick. Hvad angår uppsatsen öfver madame Judic önska de vi, att Ni för dess införande behagade delgifva ert namn åt redaktionen, inom hvilken det naturligtvis stannar.

X. Y. X. Denna uppsats anse vi mindre lämplig för Idun.

Tacksam prenumerant i Upsala. Bikupans adress är Klarabergsgatan 21, Sthlm.

I. Pjoller!

Amanda. Er förklädda annons lyckades ej smyga sig in på textafdelningen.

Camca. Eder julkiss tilltalar oss, men vi kunna tyvärr ej finna plats för den, då vi redan förut mer än nog försetts med julkuppsatser.

Red.

Innehållsförteckning:

Drottningarna Emma och Wilhelmina af Holland (med porträtt). — Ämbetet att vara husmoder; af *Helena Nyblom*. (Forts. o. slut.) — Iduns julklapsbazar. (Forts.) — Själfhjälpl, bästa hjälp; af *K. O.* — Berättelse från Lappland; karaktäristik för Idun af *Jfs.* — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — Barnens jultillredelser; af *En barnvän.*

Förslag till matordning för veckan 7—13 dec. — Köket. — Hushållet. — Matlagning. — Allmännyttigt. — Toaletten. — Läkareråd. — Prisfrågorna XXXVII—XXXIX. Täflingens utgång. — Prisfrågor XL—XLII. — Svar. — Breflåda.

Professor Hammarstens i Upsala utlåtande öfver Fry's concentrerade, lättlösta Cacao:

På anmodan af Herrar Percy F. Luck & C:i i Stockholm har jag verkställt kemisk undersökning och analys af Fry's rena concentrerade lättlösta Cacao (Fry's Pure Concentrated Soluble Cocoa), sådant preparatet i handeln förekommer.

Några främmande inblandningar har jag ej kunnat iakttaga, och anser jag sålunda Fry's Cacao vara ett rent, oförfalskad preparat. Den kemiska undersökningen har ytterligare visat, att Cacao-preparatets närande beståndsdelar synnerligen lätt och i riklig mängd lösas af matsmältningssafterna, ett förhållande som väsentligt härrör från det omsorgsfullt beredda pulvrets ytterst fina beskaffenhet. Upsala den 1 mars 1890.

(3034)

Olof Hammarsten, Professor i Medic. kemi vid Upsala Universitet.

N. B. Professor Hammarsten har äfven gjort analys å de flesta andra i marknaden mest gångbara Cacaosorter.

Vi få härmed fästa publikens uppmärksamhet vid denna concentrerade Cacao samt vid det här nedan stående utlåtande derom, som gifvits af Professor Hammarsten i Upsala.

Att annonsera **Fry's concentrerade Cacao** vara den »bästa», såsom andra göra med sin Cacao, vilja icke vi, men att den i alla afseenden är **fullt lika god** som den bästa, framhålla vi deremot på det bestämdaste.

Den är otvifvelaktigt den **billigaste** i afseende på sin kvalitet, och skälet dertill är, att vi såsom firman **J. S. Fry & Son's** enda agenter för Sverige sälja varan direkt till allmänheten. Fry's concentrerade Cacao behöfver sålunda icke passera genom händerna på flere personer, som skola hafva sin provision, innan den når förbrukaren.

Ännu en fördel vid begagnande af Fry's concentrerade Cacao ligger deri, att den genom ett sådant försäljningssätt alltid kan erhållas fullkomligt färsk.

Prisen å Fry's concentrerade Cacao i bleckburkar äro för:

1/2 kilo burk	kr. 2: 70,
1/4 » »	» 1: 50,
1/8 » »	» 0: 78.

Ett lätt sätt att öfvertyga sig om sanningen af vårt påstående om varans godhet och billighet är att göra en jämförelse.

Hvad beträffar Herrar **J. S. Fry & Son's** fabrik i Bristol, vilja vi nämna såsom en ytterligare garanti, att den grundades år 1726, har sedan dess fortgått från far till son och sysselsätter cirka 3,000 arbetare.

Tillagningssättet är tryckt på hvarje burk. Denna liksom våra öfriga varor expedieras till landsorten endast mot efterkräf.

Percy F. Luck & C:is H. A. B.
Hufvuddepöt 18 Jakobsgratan.

Billigaste Julinköp af Klädningstyger

Tjoeka, goda dubbelbreda från kr. 1: 20 pr mtr = 70 öre pr aln, Hellye Serge, Rayé, som förut kostat kr. 2: 75, 2: 50, 2: — pr mtr, nu 1: 75, 1: 68, 1: 25 pr mtr.

Svarta Helsiden Merveilleux från 2: 50 pr mtr; hvarförutom vi rekommendera vårt stora lager af schalar, eleganta underkjolar i såväl ylle som siden med ylle-flanellfoder, paraplyer för damer o. herrar från de enklaste till de mest eleganta o. moderna billigast hos

Basaren å Norrbro **ANSTRIN & K:n i Stockholm**

Prof. Franko på begäran

Rekvistioner öfverst. 20 kr. fraktfritt

Husmödrar!

Försöken *Th. Winborg & C:is* i Stockholm tillverkoingar af

Lactoserin-Cacao,

förordad af professorerna C. E. Bergstrand och Olof Hammarsten;

Concentrerad Ättika på flaskor för utspädning. Senap, blandad som engelsk o. fransk, flere sorter. Biffstekssås, Soja, Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborrade lock.

Flere prismedaljer erhållna, och äro fabrikaten fullt jämförliga med de bästa utländska. Tillhandabållas hos hrr specerihandlare. [2228]

CARL JOHANSONS

Möblerings-affär,

45 Drottninggatan, en tr. Stor utställning af Möbler i moderna och antika mönster.

Elektra

(elektrisk figurdans) är en intressant och prydlig artikel, som har förmåga att roa enhver. Man kan genom denna apparat se, hvilken underbar förmåga elektriciteten har. Insänd 80 öre i sparmärken, så erhålles ett prof. Vid partiköp lemnas rabatt.

John Fröberg, Finspong. [3001]

Läs!

Min af Svenska pressen vitsordade *Examinator* säljes nu, på grund af oerhörd omsättning, till 1,50 pr st. En öfvervärdigt fin godtköpsupplaga, benämnd *Lilla Examinatorn*, kostar 1 Kr. pr st. Insänd likvid vid rekv. Partio. minutförsäljare i Stockholm, Hrr *A. E. Jacobsson & Co, Drottninggatan 29 a.* John Fröberg. Finspong. [3002]

Ospritadt Portvin,

ej beredt för Londonskeppning, å 1: 50 och 2: 50 butelj.

Vid kontant köp lemnas 10 proc. rabatt

Leffler & K:ni, 6 Hötorget 6. Vinbolaget Brages efterträdare. [2697]

P. G. Bjurström 51 Drottninggatan STOCKHOLM

Lampor Bostättningsartiklar **KONSTSAKER** billigast. [3017]

Fjäder,

utmärkt vacker, spritad och ospritad, från 71, 94 öre, 1:18 och 1:41 pr kilogram i

John Yttermans
(Stockholms äldsta) sängklädersaffär,
7 St. Nygatan 7,
STOCKHOLM. [2869]

Ingen moder

bör underlåta att köpa den älskliga italienska författarens *Farina's* nyss i öfversättning utkomna bok

MITT BARN,

som spriddt hans rykte i alla länder. Fin iakttagelseförmåga och älskvärd humor täfva med hvarandra i denna tjusande bok, som öfverallt, där moderslycka och fadersstolthet finnes, skall finna öppna hjärtan. (Adolf Bonniers förlag; 2: 50.) [2751]

Målning o. reparering
af kinesiska lackérarbeten utföras väl.

Observatoriegatan 15
ö. g. 3 tr.
Martin Ekström. [2939]

LITSTRÖMS
INHALATOR
med **SNUFVA, HÅLSLUSS**
& **HUFVUDVÅR**

Till inandning genom näsan kan äfven begagnas apotekare Litströms Inhalator, som innehåller ett hälsosamt o. ofarligt anisepstiskt medel, hvilket vi själfva en tid pröfvat. (Hälsor.)

Säljes i Stockholm hos **C. F. Dufva**, Drottninggatan 41, **Louise Blomberg**, Vesterlånggatan 39, **Elin Edlund**, Drottninggatan 63, **Allmänna Tidningskontoret**, Gustaf Ad. Torg, **Södra Tidningskontoret** m. fl., i landsorten å en del Apotek samt i väl försedda **Parfymeri-, Ekiperings- och Cigarrafärer** å 1 krona pr st.

Sändes franco mot kr. 1:10 i frim.
Axel Litström, Fabun. [1720]

Vänner af spetsknyppling!

Knyppeltråd af linne, bomull och silke uti alla förekommande nummer samt Knyppeldynor, Knyppelpinnar, Knyppelnålar och Knyppelmönster expedieras uti större eller mindre poster pr efterkraf till alla platser inom riket. Rabatt vid större köp!

Priskurant på begäran.
P. Alexanderson,
Vadstena [1695]

Ullgarner
för maskinstickning
billigast; profver och prisuppgifter på begäran.
J. H. Almgren,
Borås. [2909]

Bästsorterade
BOSÄTTNINGSMAGASIN
i Sverige.
Josephsson & Ågren
13 Drottninggatan 13 [2969]

Skånska konstväfnader
till betydligt billiga priser, vackra förkläden 1:50 pr stycket.
5 Slöjdgatan 5. [3003]

Julklapp för alla är löjnt. Sellskapsaffären **Favorit**, hvarmed hela sidor skrivas för hvarje dopning. Plumpor aldrig o. ingen särskild skötsel fordras. Finnes hos Bok- o. Pappersh. Pris 50 öre. Fås äfven mot ins. af 6 st. sparmärken.
Lars J. Sellergren, Visby. [3025]

Clara Fabriks Stearinljus

Praktiska Hushållsskolans
Bröd- och Matvaruhandel
11 Jakobsbergsgatan, 38 Nybrogatan,
27 Tegnérsgatan. [2951]

Passande till julen.

Makartsbuketter ..... från 50 öre till 15 kr.
Phœnixvedlar..... » 50 » » 2 »
Pampasgräs, hvitt och färgadt,
Lösä, färgade och ofärgade Gräs m. m.
till billigaste pris.

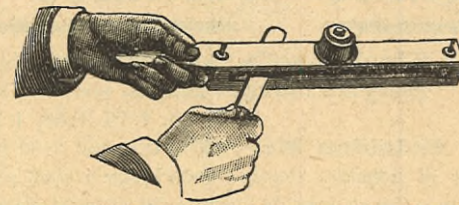
Hyacinthlökar, bästa sorter... pr duss. kr 3:—
D:o fullrotade i glas, pr st. » 1:—
Liljeconvaljrötter, starka... pr 100 st. » 3:50
Lilium auratum, starka lökar, från 60 öre till
1 kr. pr st.
Lilium lancifolium rubrum, starka lökar, från 40
öre pr st.
Lilium lancifolium roseum, d:o d:o från 40
öre pr st.
Lilium lancifolium album, d:o d:o från 60
öre pr st.
Lilium Harrisii, starka lökar, från 60 öre pr st.
Begoniaknolar, mörkröda, ljusröda, gula, hvita
och blandade, samt
största sortiment af Gladiolus-arter.

Fullständig priskurant med partipriser på begäran.

Svensons Fröhandel
Lilla Nygatan 17, Stockholm. [3013]

Praktisk o. oumbärlig nyhet.

Ingeniör Sten E. Ericsons Patent **Knifskurare**

Med denna apparat skuras knivarne tvärs öfver bladet; en vacker och jämn yta erhålles därigenom samt en god egg. Den är alltid färdig till användning, och genom att använda densamma, undviker man bruket af trippel och skurtrasor och slipper därigenom neddamning af köksbord m. m.

Pris för apparat med fylld behållare..... 2 kronor.
Extra skurpulver för sex fyllningar af behållaren (hvarje sådan räckande cirka 1 månad)..... 0,35 kr.

Försäljes i alla välsorterade bosättningsmagasin och hos järnkramhandlare. Driftiga återförsäljare antagas öfver hela landet.

Ordres till landsorten expedieras mot efterkraf eller postförskott. [3038]

Sten E. Ericson, Brännkyrkagatan 28. Stockholm.

Ingeniör Sten E. Ericsons
Patent KNIFSKURARE

försäljes hos: Bröderna Åhgren, Hamngatan 3 B; P. G. Bjurström, Drottninggatan 51; Joseph Leja, Regeringsgatan 5 & 7; Josephson & Åhgren, Drottninggatan 13; Emil Uddenberg, Brunkebergstorg 11; L. J. Warodell & Kni, Riddarhustorget. [3039]

Emma Gjörling
Regeringsgatan

utförsäljer till julen en mängd
Mode- och Galanterivaror,
särskildt lämpliga till

JULPRESENTER

Däribland må framhållas:

Spetsjabots ..... fr. 1:25 st.	Silkes-Sammet..... fr. 2:50 mtr
Tyllboor..... » 1:50 »	Patent-Sammet..... » 85 »
Lavallières, helsiden..... » 1:— »	Damkragar o. Manschetter
Sidenhalsdukar, fyrkantiga..... » 50 »	Barnkragar, halfva priset
Förkläden, stort urval..... » 1:— »	Antimakassar..... » 1:— st.
Förkläden, hushålls..... » 1:— »	Brickdukar, ritade o. färdiga fr. — 50 st.
Förkläden, barn..... » 75 »	Byrådukar och Borddukar
Förkläden i siden o. spetsar..... » 2:— »	Brickdukspetsar..... fr. — 10 mtr
Näsdukar med bårder..... » 2:— duss.	Antimakassar-Spetsar..... » 25 »
Snörlif La Coquette..... » 3:50 pr st.	Tyllspetsar till lampskärmar » 75 »
Ylletrikåvantar..... » 50 par	Taff, alla färger, till lampskärmar
Ylle-Damstrumpor, fin vara » 1:25 »	Lampskärmsställningar
Fantasmuffar	Lampskärmar, färdiga. [2997]

Bärviner,
Bärsafter och Ättika
af
Liljeholmens Vinfabriks
prisbelönta tillverkningar försäljas hos hrr specierhandlande. Se Idun för fredagen den 25 april.

Viner och safter försäljas på hel- och halbuteljer, tredubbel ättiksprit på större flaskor, alla försedda med etiketter, innehållande fabriksens namn. [1896]

Obs! Den utmärkta **munntinkturen** från Apoteket Svallan i Jörlanda sändes franco mot 1 krona i frimärken. Se stora anonsen i Idun n:r 42.

J. L. Nordgren,
Apotekare. [2786]

Glasögon

Pincenez, Teater- och Reskikare
m. m. af bästa kvalitéer hos
Fabrikör C. G. Collin,
3 Storkyrkobrinken 3.
Filial: 20 Fredsgatan 20. [2358]

I alla boklädor till salu:
Kökskalender, oumbärlig hjälpredda för hushållet, innehållande 177 matrecept för såväl det borgerliga som stora köket. 1 kr. [2137]

Bort med liktorarne!
Deletor.

Ett nytt, osvikligt, smärtfritt liktornsmedel (bättre än *Collodin* och alla andra liktornsmedel) borttager fullkomligt liktornar med roten inom kortaste tid. Inlagdt i eleganta kartonger har *Deletor* den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en, som har liktornar, skall skatta sig lycklig efter att hafva använt *Deletor*. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress »Deletor», Upsala, Vaksalatorg 27 och Göteborg, Magasinskvartret 1 & 2. [2424]

Ingen humbug!

AYALA
EXQUISE
QUALITE
CHAMPAGNE
DOUX
CHAMPAGNE
SEC

[2996]

BRÖDRENE HALS'S
Pianinos, Flyglar, Orgelharmon.

Abbr. Lundqvist's
Pianinos fr. 600—1200 Kr.
K. Hof- Musik- och Instrumenterhandel.

Billigaste betalningsvillkor.
Begagnade instrument tagas i utbyte. [3009]

Stort urval af
Glas- och Porslinsserveriser
i nya, smuktfulla mönster,
Nysilver, Nickelvaror, Brickor,
Knivar och Gafflar, Lyxartiklar.
Reel behandling. Billigaste priser.

G. Johanson
Kosta Glasmagasinet,
24 Regeringsgatan 24. [2995]

Damer! Affär!

Fin och lättkött affär — ekiperings-
och korta varor — säljes billigt i
stor sjöstad. Sv. t. »7000», Iduns byrå.

[2998]

Claestorps-Boden,

26 Fredsgatan 26.
Stort lager af svenska
Leksaker, Gunghästar,
Dockskåp, Barnmöbler,
m. m.,

Piedestaler,
Serveringsbord.
För montering:
Salongsbord, Stolar,
Afdelningsskärmar.

[3022]

Nya upplagor utkomna af
Hushållsboken i folioform.
å 1 kr. samt Sällskaps-spelen.
Pelle Snusk å 1: 50
och
Röda Petter å 1: 25.
I. M. Göthe, Stockholm,
Bok- och Pappershandel
48 Drottninggatan 48,
hörnet af Klarabergsgatan.
[30201]

Passande julgåfva!

”Ur lefvande brunnar.”

predikningar af E. Schütz. Pris: häft.
2 kr. bunden i vackert guldpresadt
klotband 3 kr. Insänd 2 eller tre kr.
i sparmärken till E. Schütz, Upsala,
så erhålles pr omgående 1 ex. Tages
5 ex. lemnas 25 proc. rab. och in-
sändas i så fall likvid i postanvisning.
Se annonsen i Idun n:r 48. [3010]

Finfin julklapp

är ett stort Broderi-Album, som fås
franco mot 50 öra i frimärken från
[3019] **F. A. Källman, Källängen.**

Kulle Svenska
Konstväfnader
och Broderier.
Stockholm:
endast Drottninggatan 36.
Lund:
Fru Thora Kulle. [1371]

Endast NEIIENDAMS Te.
Regeringsgatan 28 A & B. [2575]

HUSQVARNA
STÅLSYMASKINER

enda svenska fabrikat af starkaste
materiel och noggrannaste arbete.

Freja Triumf
Famijlsymaskiner. Handverkssymaskiner.

Handsymaskiner.

Kostnadsfri undervisning!
Billiga priser och bekvämliga afbetalningsvilkor hos
Husqvarna Generaldepôt
22 Kungsträdgårdsgatan 22 (hörnet af Hamngatan).
(G. 24142) [2775]

1:a pris Eskilstuna 1878.

Oumbärligt för hvarje hushåll!
H. E. Ekströms
patenterade
Jästmjöl.
Bästa jäsningsmedel vid finbakning.
Tillhandahålles i burkar å 1: 25 & 75 öre
hos hvarje välsorterad specerist i Skandi-
navien samt i parti vid
[3025] **Örebro Kem. Tekn. Fabrik.**

Praktisk Konstväfnadsskola, 37 Norrlandsgatan 37.

Undertecknad, som i 12 år förestått Ellsborgs läns Väf- o. Slöjd-
skola, meddelar undervisning uti alla sorters konstväfnader och enk-
lare väfnader. Elever, som önska deltaga i undervisningen, torde an-
mäla sig i skolans lokal. Väfstolar med tillbehör anskaffas. Beställ-
ningar af alla sorters Konstväfnader emottagas och utföras noggrant
till billigt pris. Diverse Konstväfnader, såsom Portierer o. Gardiner af
ylle o. bomull, Borddukar, Serveringsdukar, Parad- o. Badhanddukar,
Kuddar, Förkläden, Flossa o. Kiddermönster samt enklare Mattor jämte
Gardiner m. m., passande för sommarnöjen, finnas till salu.
[1654] **Johanna Brunsson.**

Nilsson & Dahlbeck

Lager af

Gosskläder.

STOCKHOLM

35 Regeringsgatan 35

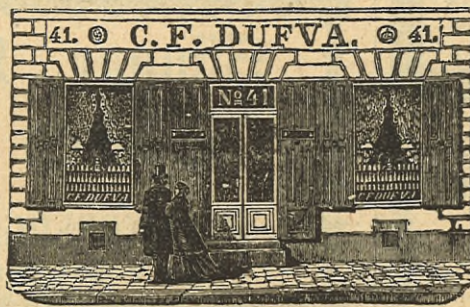
[2754]

Cacao-Columbia

från Svenska Marmelad-Aktiebolaget
i Norrköping,
är den bästa och fabriceras efter egen metod.

Nytt! Marmelad à la Odessa. Nytt!

Generalagent för Stockholm: Hr **J. R. Nordling,**
Lilla Nygatan 23.
[2982]

Parfymierier

m. m. hos

C. F. Dufva

etablerad 1849

41 Drottninggatan 41

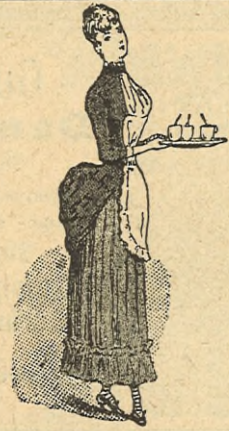
[2994]

Försök
GLENNES
utmärkta
THEER.

(N. A. -B., Göt. 4238x3)
[2669]

Svenska
Järnsängsfabriken

50 Regeringsgatan 50
Allm. Tel. 46 47. [1434]

De Jongs' Rena Cacao
rekommenderas som såvä den bästa som
den billigaste.
Oscar Kästner,
Stockholm, Agent.
[2615]

CIBILS

världsberömda
Flytande buljong.

Handelsmärke.

CIBILS är, hvad smak och
godhet beträffar, öfverträffad,
emedan den buljong man däraf
bereder ej kan fränskiljas den,
kockt på färskt kött. Bruksanvis-
ning på hvarje flaska. Cibils
finnes att tillgå hos de flesta
specerihandlare i riket.

En-gros-försäljning för Stock-
holm hos herr Nils Ulin, Allm.
telef. 67 96.

Enda importörer för Sverige:
J. LAGERVALL & Co.,
Göteborg.
[2583]

Klädningsstyger
Profver kostnadsfritt.
Requisitioner gratisfritt.
O. S. Måttåtgångar åfröja
profverna.
FR. MARCUS
Kongl. Hofleverantör.
STOCKHOLM. [1758]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

FABRIKSMÄRKE

I hvarje välsorterad detaljaffär i Skandinavien samt i Barnängens Försäljningsmagasin, Vesterlånggatan 47, Stockholm, försäljas följande artiklar af prima kvalitet och med elegant utstyrelse:

Barnängens Liljekonvalj-Eau de Cologne, utsökt fin, uppfriskande och ren med rik, naturlig och varaktig liljekonvaljdoft.

Eau de Cologne Royale,

Eau de Cologne for Gentlemen,

Eau de Cologne Excelsior,

Eau de Cologne Concentrée, m. fl. som genom sin friskhet, renhet och rikedom på verklig välukt öfverträffa alla andra i handeln förekommande fabrikat i denna bransch. Särskildt kunna dessa sorter rekommenderas mot hufvudvärk, dåsigheit, nervositet etc.

Barnängens Parfymer och Essencer med rikaste naturlig blomdoft i smakfullt utstyrda flaskor. Stort urval.

Barnängens Balsamiska Amykos-Aseptin. Genom sina milda, men kraftiga egenskaper är denna Aseptin ovilkorligen att föredraga framför hvarje annat preparat i denna bransch. Se vidare den beskrifning och de intyg från Nordens förnämsta läkare hvilka åtfölja hvarje flaska!

[1725]

Gust. Holmblom
Damkappfabrik
38 Vesterlånggatan 38

Rekommenderar såsom specialité för **Höst- och Vintersaisongen:**

Silkesplysch-Jaquetter,
Silkesplysch- och Brokad-Kappor,
Gråverkskaps-Kappor etc.

Försäljningslokaler nedra botten och
1 tr. upp. Fabrik 2 tr. upp.

Med. Dr: Otto Ulmgrens
TANDPULVER.

[2617]

FR. V. TUNBORG & C:o,
Mynttorget
Stora lager af svarta och kulörta

Ylle- och Sidentyger,
Apassade Klädningar och
Baltyger rekommenderas.

Obs.! Flere partier nedsatta till särdeles låga priser. [3086]

LARS MONTÉNS
Neutrala Kärntvål till ylletvätt, och
Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

»½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsätts under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen, hvarefter de på vanligt sätt genom gnidning rengöras.»

Finnes hos de flesta speciellhandlare samt i mina butiker: [2129]
N:r 19 Stora Nygatan N:r 29 S:t Paulsgatan.

Möbelyg, Mattor, Portiärer, Gardiner
F. UHNÉR & C:i,
Stockholm, Fredsgatan 22. [2620]

Alla färger oskadliga. Profver utlemnas äfven till landsorten.

Juvelerare L. LARSON & C:o, Stockholm: Jakobstorg 1. Göteborg: Ö. Hamngat. 42. [2285]

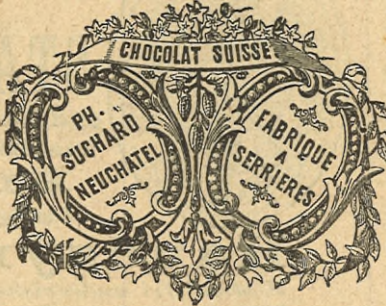
SUCHARD.

20 Guld- och Silfvermedaljer. **Suchard's Chocolad.**
Erkändt utmärkt kvalitet.

Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Ärade konsumenter meddelas, att fordna paket, Pure Pâte, osockrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödrutigt omslag, barande fabriksmärket. Detaljpriset pr ½- och ¼-kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1342]

Fabriksmärke.

SUCHARD.

Ät familjer och fabrikanter rekommenderas
J. E. Eriksons Mek. Verkstads Aktiebolags
i Stockholm, Köpenhamn och Helsingborg

Prisbelönta
Svenska Stickmaskiner

Ny patenterad konstruktion.

Lönande o. lämplig verksamhet bereder sig hvar och en, som köper en af de nya svenska **Stickmaskinerna.** På 2 à 3 veckor kan en hvar lära sig tillverka hundratal olika artiklar af Ylle eller Bomull, som behövas i hemmet.

Svenska Stickmaskiner försäljas och undervisning meddelas gratis: i Stockholm af Per Persson, Drottninggatan 40, i Norrköping af C. G. Pettersson (Nya Garn- och Väfnadshandeln), i Gefle af H. E. Petrini, i Kristianstad af John Wahlberg & Co., i Lund af vår egen filial under firma »Eriksons Stickmaskins-Filial», i Malmö af C. O. Borgs Söner, i Göteborg af Iwar Öfverström, i Örebro af D. J. Elgerus, i Örnsköldsvik af Garn- och Väfnadshandeln, samt i Finland af vår generalagent därt. ingenjören Th. Neovius, Helsingfors.

Obs. Våra maskiner äro stämplade med »J. E. Eriksons Mek. Verkstads Aktiebolag, Stockholm. De stickmaskiner, som i handeln förekomma under de svenska namnen »Svea» och »Husvarna», äro uteslutande af utländskt fabrikat, hvilket vi af förekommen anledning anse oss böra påpeka. [2662]

J. E. Eriksons Mek. Verkstads Aktiebolag, Stockholm.

Äkta ryska Gummigaloscher.
Nytt, färskt lager af alla brukliga modeller nu inkommet.
Fabrikspriser. Messingsbokstäfver gratis.

43 Schosty & K:ni 43
Drottninggatan
hörnet af Klarabergsgatan. Telefon 54 07. [2936]

**Sängar, Sängkläder,
Täcken och Filtar**
i
K. M. LUNDBERGS Bosättningsmagasin
N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7 [2937]